

Generiek Duits in verbinding met de modules Hospitality

Afstudeeronderzoek | LBOVO.ONDV.X.22_2223
Onderzoekend vermogen

Titelpagina

Titel: Generiek Duits in verbinding met de modules Hospitality
Naam: Lisa Molenaar
Studentnummer: 1091843
Opleiding: LVO Duits/ Teachers College
Klas: LDU4+/ TC4+
School: Hogeschool Windesheim Zwolle
Vak: LBOVO.ONDV. X.22_2223
Onderzoeksgroep: Deltion onderzoeksgroep onderzoekend vermogen
Onderzoek locatie: Deltion College Zwolle – opleiding Travel, Leisure en Hospitality
Eerste beoordelaar: Martina Birk-Schlotthauer
Tweede beoordelaar: Femke Bijker
Datum van inleveren: 19-06-2023
Versie: 2

Inhoudsopgave

Titelpagina	2
1. Samenvatting.....	5
2. Inleiding	7
3. Plan van aanpak.....	8
3.1 Inleiding plan van aanpak.....	8
3.1.1 Aanleiding	8
3.1.2 Relevantie	9
3.2 Nieuwsgierigheidsvraag	10
3.2.1 Hoofdvraag	10
3.2.2 Deelvragen.....	10
3.3 Werkwijze	11
3.3.1 Experts en kwaliteit	11
3.4. Bronverkenning	13
3.4.1 Kernbegrippen	14
3.5 Planning	15
3.6 Bibliografie.....	17
4. Conceptmap	18
4.1 Conceptmap onderlegger.....	19
4.1.1. Legenda	19
4.1.2 Leeswijzer	20
4.1.3 Uitwerking kernbegrippen.....	21
4.1.4. Bibliografie conceptmap	24
5. Beroepsproduct	25
5.1 Verzamelde gegevens.....	25
5.2 Pakket van eisen	26
5.3 Eerste versie beroepsproduct	29
5.3.1 Feedback op de eerste versie van het beroepsproduct en aanpassingen na de eerste versie van het beroepsproduct	29
5.3.2 Test fase beroepsproduct.....	31
5.3.3 Aanpassingen na testfase beroepsproduct	32
5.4 Eindversie beroepsproduct	33
6. Conclusie	34
6.1 Conclusie deelvraag 1.....	34
6.2 Conclusie deelvraag 2.....	34
6.3 Conclusie deelvraag 3.....	35

6.4 Conclusie hoofdvraag	36
7. Reflectie	37
7.1 Smalle reflectie	37
7.2 Brede reflectie	39
7.3 Start bekwaam docent	43
8. Literatuurlijst	46
9. Bijlagen	47
9.1 Versie 1 beroepsproduct	47
9.1.1 Format taaltaak	47
9.1.2 Checklist taaltaak	48
9.2 Versie 2 beroepsproduct	49
9.2.1 Format taaltaak	49
9.2.2 Checklist taaltaak	52
9.2.3 Voorbeeld taaltaak	53
9.3 Eindversie beroepsproduct	56
9.3.1 Format taaltaak	56
9.3.2 Checklist taaltaak	59
9.3.3 Voorbeeld taaltaak	60
9.4 Verzamelde gegevens uit interviews en brainstormsessies	63
9.4.1 Interviews met docenten	63
9.4.2 Brainstormsessies met docenten en studenten	64
9.4.3 Interviews en brainstormsessies met externe experts	66
9.4.4 Belangrijke overeenkomsten uit verzamelde gegevens	67

1. Samenvatting

Dit onderzoek richtte zich op de vraag op welke wijze spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de modules Hospitality geïntegreerd kunnen worden. Het onderzoek richtte zich op het eerste leerjaar van de opleiding Travel, Leisure en Hospitality (TLH) van het Deltion College Zwolle. Om deze vraag te kunnen beantwoorden, zijn de volgende deelvragen onderzocht:

- Welke lesstof wordt er in de modules Hospitality en welke lesstof wordt er met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid in het vak Duits behandeld en hoe in het eerste leerjaar?
- Hoe wordt de moderne vreemde taal Duits momenteel verwerkt in de modules en welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden?
- Hoe denken de docenten, studenten en experts erover om spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de modules Hospitality van leerjaar 1 te integreren en op welke wijze zou dit volgens hen vormgegeven kunnen worden?

Om deze deelvragen te beantwoorden zijn verschillende methoden ingezet:

1. Interviews: Er zijn interviews gehouden met belanghebbende experts (de docenten Duits en de docenten Hospitality van de opleiding TLH). Tijdens deze interviews werd gevraagd naar de huidige inhoud en vormgeving van het vak Duits en de modules Hospitality. Daarnaast werd naar de mening gevraagd over het integreren van het vak Duits binnen de modules Hospitality. Naast de interviews met de belanghebbende experts, zijn experts buiten het onderwijsteam geïnterviewd. Aan deze experts werd gevraagd wat modulair onderwijs en vakintegratie inhoudt. In de interviews kwamen ook de voor- en nadelen hiervan ter sprake. Ook de externe experts werd gevraagd naar hun mening over het integreren van het vak Duits binnen de modules Hospitality.

De externe experts, die geïnterviewd zijn, zijn:

- Een bestuurslid van de Beroepsvereniging opleiders MBO (BVMBO), met kennis van modulair onderwijs binnen het mbo.
- Een docent Duits, van een vergelijkbare opleiding van een andere mbo school in Nederland, die expertise heeft op het gebied van vakintegratie en betekenisvol leren.

2. Brainstormsessies: Aansluitend op ieder interview heeft een brainstormsessie, van circa 15 minuten, met de geïnterviewde plaatsgevonden. Deze brainstormsessies hebben zich gericht op de vraag op welke wijze aan de vakintegratie vormgegeven kan worden. Ook hebben er brainstormsessies van circa 30 minuten plaatsgevonden met twee eerstejaars klassen en één tweedejaars klas van de opleiding TLH. De brainstormsessies met de studenten hebben zich gericht op de vraag hoe zij denken over het integreren van het vak Duits binnen de modules Hospitality. Daarbij is ook besproken op welke wijze de vakintegratie kan plaatsvinden.

3. Enquête: Er is een enquête afgenomen onder de studenten, uit het eerste en tweede leerjaar van de opleiding TLH. De enquête toetste de mening over het integreren van het vak Duits binnen de modules Hospitality. Daarnaast konden de studenten hun suggesties met betrekking tot de vakintegratie delen.

Uit de resultaten van de verschillende methoden, kwam naar voren dat het afstemmen van de inhoud van het vak Duits en de modules Hospitality gewenst is. Gesteld wordt dat een afstemming van de inhoud een bijdrage levert aan de ontwikkeling van spreek- en gespreksvaardigheid Duits. De interviews, enquête en brainstormsessies wezen uit dat de docent Duits verantwoordelijk moet blijven voor de ondersteuning van de studenten. Dit is van belang om het niveau en de doelen te waarborgen. Uit de resultaten kwam ook naar voren dat het niet gewenst is, de inhoud van het vak Duits binnen de modules Hospitality, te integreren. De inhoud van de modules Hospitality kan wel gebruikt worden om de lessen van het vak Duits te verrijken.

Op basis van deze bevindingen, wordt aanbevolen om taaltaken te ontwikkelen. De uitvoering van deze taaltaken zou moeten plaatsvinden in de generieke lessen Duits. Deze taaltaken moeten door een docent Duits in samenwerking met een docent Hospitality worden ontwikkeld. In taaltaken kunnen zij voor de studenten zichtbaar maken met welke thema's en vaardigheden, vanuit Hospitality, de spreek- of gespreksvaardigheid oefening van Duits in verbinding staat. Er wordt aanbevolen, dat de docenten met elkaar in gesprek blijven over eventuele ontwikkelingen binnen hun vak/module, zodat wanneer ze taaltaken ontwikkelen, deze relevant en inzetbaar blijven.

2. Inleiding

De inhoud van het onderwijsprogramma en de leerervaringen van de studenten zijn van essentieel belang om de studenten tevreden te houden. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat de inhoud met betekenisvolle context verbonden wordt. De opleidingsmanager en de docenten van de opleiding TLH zijn zich hiervan bewust. Zij bieden daarom onderwijs aan in modules. De vraag is echter, hoe de generieke vakken hierin een rol kunnen spelen. Om deze vraag te kunnen beantwoorden is een onderzoek uitgevoerd.

Dit onderzoek richt zich specifiek op het generieke vak Duits en de modules van Hospitality. Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de volgende hoofdvraag: 'Op welke wijze zou spreek- en gespreksvaardigheid Duits kunnen worden geïntegreerd binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 die onderwezen worden binnen de opleiding Travel, Leisure & Hospitality?'

Om tot een antwoord op deze hoofdvraag te komen zijn de volgende drie deelvragen geformuleerd:

- Welke lesstof wordt er in de modules Hospitality en welke lesstof wordt er met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid in het vak Duits behandeld en hoe in het eerste leerjaar?*
- Hoe wordt de moderne vreemde taal Duits momenteel verwerkt in de modules en welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden?*
- Hoe denken de docenten, studenten en experts erover om spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de modules Hospitality van leerjaar 1 te integreren en op welke wijze zou dit volgens hen vormgegeven kunnen worden?*

Het doel van dit onderzoek was, inzicht te krijgen in, welke mogelijkheden er zijn om spreek- en gespreksvaardigheid Duits te integreren in de modules Hospitality van het eerste leerjaar.

Studenten, docenten en externe experts zijn, door middel van verschillende methoden, geraadpleegd. Er zijn verschillende stappen doorlopen in het onderzoeksproces. Hiermee is informatie verzameld, die heeft bijgedragen aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag en deelvragen. Dit tezamen heeft geleid tot dit onderzoeksverslag met bijbehorend beroepsproduct.

In dit onderzoeksverslag wordt u meegenomen in de stappen van het onderzoeksproces. Eerst leest u het plan van aanpak dat is opgesteld. Hierna leest u de conceptmap met onderlegger die is ontwikkeld. Vervolgens leest u over het tot stand komen van het beroepsproduct. Daarna leest u een conclusie op de hoofdvraag en de deelvragen. Tot slot leest u een reflectie op het onderzoek en hoe dit onderzoek heeft bijgedragen aan mijn ontwikkeling tot start bekwaam docent. Het ontwikkelde eindproduct is opgenomen in de bijlagen.

Ik wens u veel leesplezier.

3. Plan van aanpak

In dit plan van aanpak leg ik uit hoe ik mijn onderzoek heb uitgevoerd. Ik heb omschreven wat de aanleiding is van dit onderzoek, waarom het onderzoek relevant is, tot welke nieuwsgierigheidsvraag (onderzoeksvraag) de trendanalyse heeft geleid en hoe ik tot een antwoord op deze vraag ben gekomen. Ook is in dit plan van aanpak mijn planning opgenomen.

3.1 Inleiding plan van aanpak

3.1.1 Aanleiding

Binnen het onderwijs zijn er verschillende trends. Dit zijn onderwerpen en/of problemen die ontstaan door ontwikkelingen binnen de maatschappij of het onderwijs.

In de eerste weken dat ik aan het werk ging binnen het team TLH, heb ik een trendanalyse uitgevoerd. Dit heb ik gedaan door middel van: observeren, luisteren naar en te spreken met collega's en studenten. Een trend die te maken heeft met onderwijsontwikkelingen binnen het Deltion College, die mijn interesse heeft gewekt in de afgelopen periode, is het aanbieden van onderwijs vanuit modules (modulair onderwijs).

Al tijdens de eerste kennismaking met het docententeam, tijdens een teamdag, nog voor de lesdagen begonnen, ontdekte ik dat het team streeft naar het verder ontwikkelen van modulair onderwijs. Met modulair onderwijs had ik nog niet eerder te maken gehad. Dit was ook niet vreemd, het vak Duits is namelijk (nog niet) opgenomen in een module. Duits is, net zoals de andere generieke vakken, een individueel vak binnen de opleiding. Het doel van het team is, dat er op de termijn niet meer wordt gewerkt met individuele vakken en deze binnen de verschillende bestaande modules worden opgenomen. Het aanbieden van modulair onderwijs is een onderwijsontwikkelingstrend binnen Deltion.

Enkele weken na deze teamdag had ik een afspraak met mijn collega docent Duits en de opleidingsmanager van TLH. Met hen kwam ik toen ook weer in gesprek over modulair onderwijs. Wanneer er binnen het onderwijs niet meer gewerkt wordt volgens 'individuele' vakken, zal het vak Duits ook in de modules een plek moeten krijgen. Vanuit dit gesprek is het idee ontstaan dat het interessant is de mogelijkheden te verkennen. Dit dan gericht op de modules van Hospitality.

Tijdens de eerste weken van het schooljaar hoorde ik van studenten verschillende opmerkingen met betrekking tot dit onderwerp. Dit gebeurde voornamelijk toen ik mee was met de eerstejaars studenten op een buitenschoolse activiteit. Zij hadden een snuffelstage op verschillende vakantieparken in Nederland. Zij waren net gestart met het vak Duits en hebben direct gezien dat het in de praktijk voorkomt dat er contact is met Duitse bezoekers en/of klanten. De studenten gaven aan dat ze bijvoorbeeld ook graag baliegesprekken, zoals ze bij de module van Hospitality geleerd hadden voor ze op snuffelstage gingen, vooraf in het Duits hadden willen leren. Als reden gaven ze aan, dat ze dan in ieder geval het gesprek hadden kunnen volgen. Hierin zag ik al één voorbeeld vanuit studenten hoe Duits geïntegreerd zou kunnen worden binnen de modules Hospitality.

Op het vakantiepark zat ik samen met een collega die de modules Hospitality en daarnaast ook het vak Engels onderwijst. Met haar sprak ik over de trend van het modulair onderwijs en het feit dat het een doel is van het team om op termijn de moderne vreemde talen op te nemen binnen de modules.

Vakintegratie is sowieso een onderwerp wat mij gedurende de gehele opleiding al aansprak en modulair onderwijs is hier een nog uitgebreidere versie van. Ik zou daarom graag onderzoek doen naar deze trend. Daarbij wil ik mij richten op de moderne vreemde taal Duits en de modules van Hospitality.

Uit de trendanalyse kan ik concluderen, dat niet alleen ik het interessant vind de mogelijkheden te onderzoeken. Zowel door de docenten, studenten, als de teammanager van de opleiding TLH wordt bevestigd, dat er interesse is in het verkennen van de mogelijkheden moderne vreemde talen binnen de onderwijsmodules, die momenteel al bestaan, op te nemen.

3.1.2 Relevantie

Het onderzoek is relevant voor de studenten, docenten en het management van de opleiding TLH. Daarnaast kan het onderzoek ook relevant zijn voor andere opleidingen, die bezig zijn met het vak Duits op te nemen binnen modulair onderwijs.

Door middel van de uitslag van dit onderzoek weten, zowel docenten Duits als docenten van de modules Hospitality, hoe Duits binnen de modules opgenomen kan worden. Ook weten zij hoe dit een meerwaarde kan bieden aan het leerproces van de studenten. Dit geeft docenten een hogere zekerheid over de succesfactor van Duits opnemen binnen het modulaire onderwijs van de opleiding TLH.

Het onderzoek heeft als doel een geschikte wijze te vinden spreek- en gesprekvaardigheid Duits op te nemen binnen de modules Hospitality in het eerste leerjaar. Indirect is het onderzoek relevant voor de toekomstige studenten van de opleiding. Aangezien zij deze vorm van onderwijs aangeboden zullen krijgen.

3.2 Nieuwsgierigheidsvraag

Het vak Duits is binnen de opleiding nog een individueel vak en niet in een module opgenomen. Ik ben nieuwsgierig geworden naar hoe dit wel gerealiseerd kan worden. Hoe kan het leren van de Duitse taal binnen modules een meerwaarde krijgen? In dit onderzoek wil ik ontdekken waar de mogelijkheden liggen om het vak Duits in het modulair onderwijs van de opleiding TLH te verwerken. Daarbij ligt de nadruk op het opnemen van de onderdelen spreek- en gespreksvaardigheid Duits in de modules Hospitality. Ik wil mij richten op het eerste leerjaar.

3.2.1 Hoofdvraag

Voor dit onderzoek is de volgende hoofdvraag geformuleerd:

Op welke wijze zou spreek- en gespreksvaardigheid Duits kunnen worden geïntegreerd binnen de modules van Hospitality leerjaar 1, welke onderwezen worden binnen de opleiding Travel, Leisure & Hospitality?

3.2.2 Deelvragen

Om tot een zo passend mogelijk antwoord op deze hoofdvraag te komen zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- Welke lesstof wordt er in de modules Hospitality en welke lesstof wordt er met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid in het vak Duits behandeld en hoe in het eerste leerjaar?
- Hoe wordt de moderne vreemde taal Duits momenteel verwerkt in de modules en welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden?
- Hoe denken de docenten, studenten en experts erover om spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de modules Hospitality van leerjaar 1 te integreren en op welke wijze zou dit volgens hen vormgegeven kunnen worden?

3.3 Werkwijze

Om dit onderzoek tot een succes te brengen benader ik verschillende personen om tot een antwoord op mijn vragen te komen. Door personen te benaderen met verschillende onderwijsachtergronden en ervaringen wordt de kwaliteit, betrouwbaarheid en validiteit van mijn onderzoek gewaarborgd.

3.3.1 Experts en kwaliteit

Experts

Bij dit onderzoek worden verschillende experts betrokken.

- **Docenten Duits van de opleiding TLH**

Er zijn drie docenten Duits (inclusief ikzelf) werkzaam binnen de opleiding. Zij worden bij alle drie de deelvragen betrokken. De docenten Duits beschikken over alle informatie met betrekking tot de inhoud, vormgeving en toetsing van het vak Duits. Daarnaast hebben zij kennis over hoe Duits momenteel opgenomen is in de modules en welke voor- en nadelen hieraan verbonden zijn. Ook hebben zij ieder hun eigen mening en idee over het integreren van lesstof.

- **Docenten Hospitality (leerjaar 1) van de opleiding TLH**

Er zijn vier docenten Hospitality, die de lessen van het eerste leerjaar van de opleiding TLH verzorgen. Zij worden bij alle drie de deelvragen betrokken. Deze docenten beschikken over alle informatie met betrekking tot de inhoud, vormgeving en toetsing van de modules Hospitality die in het eerste leerjaar wordt onderwezen. Daarnaast beschikken zij kennis van het ontwikkelde modulaire onderwijs. Ook hebben zij allen hun eigen mening en ideeën met betrekking tot integreren van lesstof.

- **Bestuurslid van BVMBO**

Dit bestuurslid is een inhoudelijk expert op het gebied van modulair onderwijs. Hij wordt bij zowel de tweede als laatste deelvraag betrokken. Deze expert heeft kennis over de theorie van modulair onderwijs, welke randvoorwaarden hieraan verbonden zijn en weet wat de voor- en nadelen zijn. Bovendien is deze expert bekend met de ontwikkelingen omtrent modulair onderwijs binnen het Deltion College Zwolle. In het onderzoeksverslag wordt deze expert M.O genoemd.

- **Docent Duits binnen ander MBO**

Deze docent is expert met betrekking tot het vakgebied Duits. Daarnaast beschikt zij over kennis en expertise met betrekking tot vakintegratie en betekenisvol leren binnen het mbo. Zij wordt zowel bij de tweede als de laatste deelvraag betrokken. Zij is bekend met de voor- en nadelen en wat eventuele factoren zijn die het falen of slagen van integratie van de lesstof kunnen beïnvloeden. In het onderzoeksverslag wordt deze expert D.D. genoemd.

Tot slot zijn ook de studenten van de opleiding meegenomen in het onderzoek. Zij worden betrokken bij de laatste deelvraag. De studenten uit het eerste en het tweede leerjaar spelen namelijk een belangrijke rol in dit onderzoek. Dit heeft te maken met het feit dat zij degenen zijn, die zowel de lessen Duits als de lessen van de modules Hospitality aangeboden krijgen of hebben gekregen. Ook zij hebben een eigen mening en idee met betrekking tot integreren van de lesstof. Het is van belang dit mee te nemen in het onderzoek om met het onderwijs tegemoet te kunnen komen aan hun behoeften. De studenten kunnen hun behoeften, mening en ideeën delen, zodat deze kunnen bijdragen aan het verbeteren van onderwijs van de toekomst.

Kwaliteit

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen zijn alle docenten Duits en alle docenten Hospitality (leerjaar 1) van de opleiding betrokken in het onderzoek. Dit gezien de mening van de docenten met betrekking tot integreren van de lesstof uiteen kunnen liggen. Zij kunnen hier ook verschillende ideeën voor hebben. Uiteindelijk zijn zij de professionals, die gezamenlijk de integratie in de praktijk moeten (door)ontwikkelen en toepassen. Ook werden er verschillende experts benaderd en daarnaast werden er studenten betrokken bij het onderzoek. Er werden verschillende methoden ingezet om tot het beantwoorden van de deelvragen te komen. Dat zijn de volgende drie methoden geweest:

1. **Interviews:** Er zijn interviews gehouden met de belanghebbende experts (drie docenten Duits en vier docenten Hospitality van de opleiding TLH) over de huidige inhoud en vormgeving van het vak of de module. In de interviews wordt ook de vraag opgenomen hoe Duits momenteel in de modules is opgenomen en wat hun mening is betreffende het integreren van de lesstof. Ook werden er interviews gehouden met experts buiten het onderwijsteam over modulair onderwijs en vakintegratie en hun visie op het integreren van Duits binnen de modules Hospitality.

2. **Brainstormsessies:** Aansluitend aan ieder interview vond er een brainstormsessie plaats van circa 15 minuten. Dit zijn één op één brainstormsessies geweest, waarin de vraag, op welke wijze de integratie plaats kan vinden, centraal stond. Met twee eerstejaars klassen en één tweedejaarsklas is een brainstormsessie, van circa 30 minuten gehouden. Hierbij werd eerst in duo's gebrainstormd en vervolgens klassikaal. De brainstormsessies hebben zich gericht op de vraag hoe zij denken over de vakintegratie en op welke wijze de vakintegratie plaats kan vinden.

3. **Enquête:** Er is een enquête afgenomen onder de studenten uit het eerste- en tweede leerjaar van de opleiding TLH, waarin hun mening met betrekking tot het integreren van de lesstof getoetst werd. Ook konden zij via deze enquête suggesties voor de vakintegratie delen.

In het overzicht op de volgende pagina staat opgenomen welke methoden ik ingezet heb om tot een antwoord op mijn deelvragen te komen en welke maatregelen ervoor hebben gezorgd, dat het onderzoek valide en betrouwbaar is.

Hoofdvraag: Op welke wijze zou spreek- en gespreksvaardigheid Duits kunnen worden geïntegreerd binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 die onderwezen worden binnen de opleiding Travel, Leisure & Hospitality?

Deelvraag 1: Welke lesstof wordt er in de modules Hospitality & welke lesstof wordt er met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid in het vak Duits behandeld en hoe in het eerste leerjaar?	
Betrouwbaarheid	Interview met drie docenten Duits en vier docenten Hospitality Bronnen: - Kwalificatiedossiers - Exerte (online leeromgeving) van Hospitality
Validiteit	Informatie vanuit verschillende experts. Ook collega docenten Duits interviewen (ik ben zelf momenteel de docent die het gehele eerste leerjaar onderwijst). Voor modules Hospitality: Vergelijking van het kwalificatiedossier en Exerte met interviews. Voor het vak Duits: Vergelijking interviews met kwalificatiedossier en mijn eigen kennis. Bij de ontwikkeling voor de vragen van het interview is de theorie vanuit de conceptmap meegenomen. Voor docenten of experts onbekende begrippen, worden toegelicht in het interview.
Deelvraag 2: Hoe wordt de moderne vreemde taal Duits momenteel verwerkt in de modules en welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden?	
Betrouwbaarheid	Interview met alle docenten die Duits onderwijzen. Interview met expert M.O. Interview met expert D.D. Bij de ontwikkeling voor de vragen van het interview is de theorie vanuit de conceptmap meegenomen. Voor docenten of experts onbekende begrippen, worden toegelicht in het interview.
Validiteit	Informatie vanuit de interviews en bronnen met elkaar vergelijken.
Deelvraag 3: Hoe denken de docenten, studenten en experts erover om spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de module Hospitality van leerjaar 1 te integreren en op welke wijze zou dit volgens hen vormgegeven kunnen worden?	
Betrouwbaarheid	Interview en brainsstormsessie met alle deelnemende docenten. Interview en brainsstormsessie met M.O. Interview en brainsstormsessie met D.D. Brainsstormsessies met twee eerstejaars klassen en één tweedejaars klas van de opleiding TLH. Enquête onder studenten van de opleiding TLH.
Validiteit	Eén op één interviews en brainsstormsessie met de experts, zodat iedereen zijn eigen mening en idee kon delen. Anonieme enquête, deze vormen een aanvulling op de brainsstormsessies, zodat studenten open en eerlijk konden zijn, waar ze dat in de klas misschien niet durfden. Hierop wilde ik minimaal 15 reacties ontvangen. Bij de ontwikkeling voor de vragen van het interview werd de theorie vanuit de conceptmap meegenomen. Onbekende begrippen werden toegelicht tijdens de interviews.

3.4. Bronverkenning

Naast de studenten, docenten en externe experts benaderd te hebben om een betrouwbaar beeld te creëren, is er ook kennis van andere experts opgehaald. Dit is gedaan door middel van het

raadplegen van literatuur en bronnen. Dit waren bronnen die een beter beeld konden geven met betrekking tot de meerwaarde van Duits binnen modulair onderwijs.

Hiervoor heb ik een bronverkenning gedaan. Deze bronnen zijn onderstaand opgenomen.

Bron 1. Werkgroep Duits in beroepscontext (2017) Home - Werkgroep Duits in de Beroepscontext (duitsmbo.nl)
Bron 2. Modular method of teaching (Sejpal, K. 2013)
Bron 3. Effectiveness of modular approach in teaching at university level. (Sadiq, S. 2014)
Bron 4. D.O.E.N. Onderwijsvisie modulewijzer interactief (Deltion, z.j.)
Bron 5. Talen, W. (2007). Special Werkplaats Talen. <i>Levende Talen Magazine</i>
Bron 6. Kwakernaak, E. (2016). Tussen blokkendoos en taalbad: Waarheen met ons vreemdetalenonderwijs? Deel I.
Bron 7. Kraaipoel-Twickler, A. (1996). Leren leren binnen een modulair onderwijssysteem.

Enkele van deze bronnen hebben later in het onderzoek ook een rol gespeeld bij de ontwikkeling van de conceptmap zoals u deze in hoofdstuk 4 kunt vinden.

3.4.1 Kernbegrippen

Enkele kernbegrippen met betrekking tot mijn onderzoeksvraag die naar voren zijn gekomen tijdens de bronverkenning, waren:

- Beroepsgericht onderwijs
- Modulair onderwijs
- Spreekvaardigheid
- Gespreksvaardigheid
- Travel, Leisure & Hospitality (niveau 3/4)
- Vakintegratie
- Vakoverstijgend leren

3.5 Planning

Onderstaand is de oorspronkelijke planning van het onderzoek weergegeven in een tabel. Bij het opstellen van dit onderzoeksverslag kan ik stellen dat in verband met het combineren van privé-werk – andere vakken vanuit de opleiding de planning te vooruitstrevend is geweest. Het onderzoek is van de planning is afgeweken. Kans 1 is ingeleverd op de datum van kans 2.

De deadlines die ik mijzelf heb gegeven, zodat ik voor de voorjaarsvakantie mijn onderzoek heb afrondt zijn in het groen weergegeven. Wanneer ik ervaar dat mijn eigen gestelde deadlines te hoog gegrepen zijn, zal ik aan de bel trekken en de oorspronkelijke deadlines gaan volgen. Uit voorzorg heb ik deze dus ook opgenomen in het blauw.

Wanneer alles volgens planning verloopt, maar ik nog aanpassingen moet doen, zal ik de oorspronkelijk deadline van het eindverslag kans 1 als deadline nemen voor kans 2.

Week	Onderneming	Opmerkingen
Week 38 - 19 sept	Startbijeenkomst onderzoek	
Week 39 – 26 sept	Trends verkennen	
Week 40 – 3 okt	Werken aan onderzoeksplan → trendanalyse uitwerken	
Week 41 – 10 okt	Werken aan onderzoeksplan → inleiding, aanleiding, relevantie	
Week 42 – 17 okt	Werken aan onderzoeksplan → experts	
Week 43 – 24 okt	Inleveren onderzoeksplan	Deadline inleveren onderzoeksplan
Week 44 – 31 okt		Tentamenperiode
Week 45 – 7 nov	Werken aan conceptmap + vragenlijsten	Tentamenperiode
Week 46 – 14 nov	Werken aan conceptmap + vragenlijsten	
		20 november aangepaste deelvragen
Week 47 – 21 nov	Werken aan conceptmap + vragenlijsten	
Week 48 – 28 nov	Vragenlijsten aanscherpen en	Afstudeeronderzoek 5: verdiepen: concept map vervolg *Vragenlijsten voorleggen aan Jarna of Floor
Week 49 – 5 dec	Enquêtes afnemen bij studenten en docenten Interviews docenten Duits	Afstudeeronderzoek deadline inleveren concept map
Week 50 – 12 dec	Groepsgesprek met studenten Interviews docenten hospitality	Afstudeeronderzoek feedback concept map
Week 51 – 19 dec	Interview expert modulair onderwijs Interview expert vakintegratie-betekenisvol leren	Afstudeeronderzoek 6: Ontwerpen beroepsproduct + proces
Week 52 – 26 dec	Analyse interviews + vragenlijsten Werken aan beroepsproduct	Kerstvakantie

Week 01 – 2 jan	Analyse interviews + vragenlijsten Werken aan beroepsproduct	Kerstvakantie
Week 02 – 9 jan	Werken aan beroepsproduct	Afstudeeronderzoek 7: werksessie beroepsproduct + proces Deadline beroepsproduct
Week 03 – 16 jan	Bevindingen delen met collega's	Tentamenperiode Feedback beroepsproduct + proces
Week 04 – 23 jan	Reflectie	Tentamenperiode Deadline reflectie
Week 05 – 30 jan	Werken aan eindverslag	Feedback reflectie
Week 06 – 6 feb	Werken aan eindverslag	Afstudeeronderzoek deadline inleveren beroepsproduct + proces
Week 07 – 13 feb	Werken aan eindverslag	Afstudeeronderzoek feedback beroepsproduct + proces
Week 08 – 20 feb	Werken aan eindverslag	Afstudeeronderzoek 8: werksessie beroepsproduct + proces Afstudeeronderzoek deadline kans 1
Week 09 – 27 feb		Voorjaarsvakantie Wanneer eindverslag ingeleverd: Op vakantie 😊
Week 10 – 6 maart		
Week 11 – 13 maart		
Week 12 – 20 maart		Afstudeeronderzoek9: reflectie
Week 13 – 27 maart		Afstudeeronderzoek deadline inleveren reflectie
Week 14 – 3 april t		Tentamenperiode Beoordeling eindonderzoek kans 1
Week 15 – 10 april	Eindverslag verbeteren wanneer nodig	Afstudeeronderzoek feedback reflectie Presenteren ??
Week 16 – 17 april	Eindverslag verbeteren wanneer nodig	Afstudeeronderzoek deadline kans 1 einddossier
Week 17 – 25 april	Eindverslag verbeteren wanneer nodig	
Week 18 – 1 mei	Eindverslag verbeteren wanneer nodig	
Week 19- 8 mei	Eindverslag verbeteren wanneer nodig	
Week 20 – 15 mei	Eindverslag verbeteren wanneer nodig	Afstudeeronderzoek beoordeling einddossier kans 1
5 juni		Presentatie onderzoek en informele afsluiting

3.6 Bibliografie

Deltion (z.j.). Onderwijsvisie Modulewijzer interactief. Opgehaald van mijn.deltion.nl: [D.O.E.N. - Onderwijsvisie Modulewijzer interactief.pdf - Alle documenten \(sharepoint.com\)](#)

Kwakernaak, E. (2016). Tussen blokkendoos en taalbad: Waarheen met ons vreemdetalenonderwijs? Deel I. *Levende Talen Magazine*, 103(4), 10–14. Opgehaald van tijdschriften.nl: <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1579>

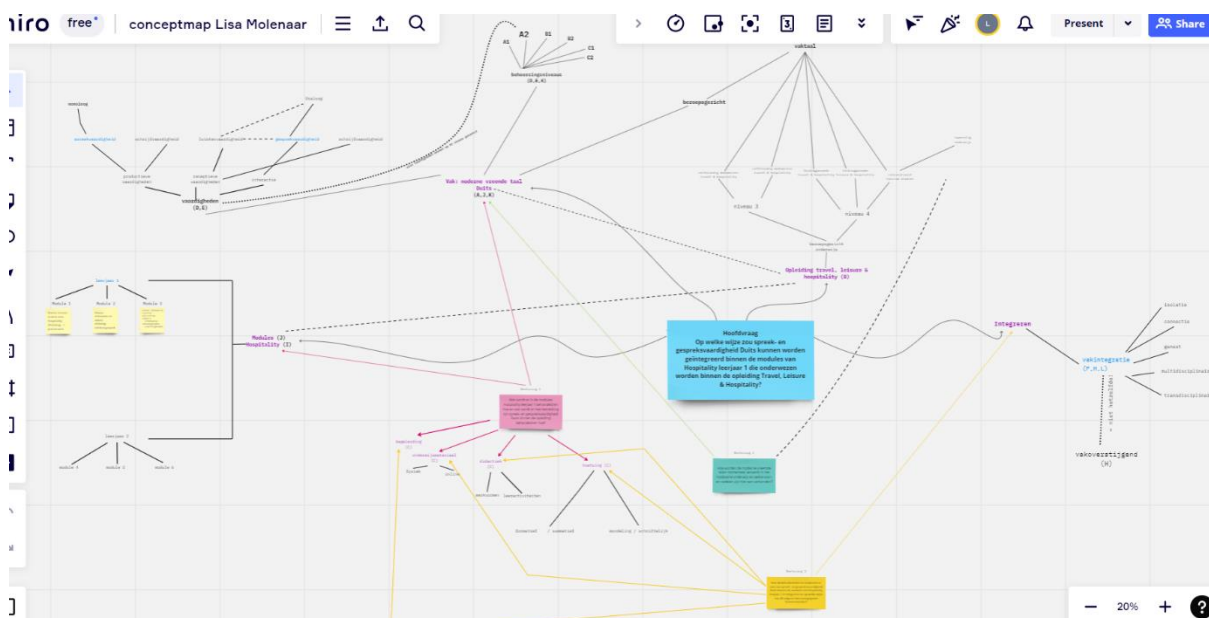
Talen, W. (2007). Special Werkplaats Talen. *Levende Talen Magazine*, 94(2), 25–86. Opgehaald van tijdschriften.nl: <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/303>

Werkgroep Duits in de beroepscontext (2017). *Stichting Duits in beroepscontext*. Opgehaald van duitsmbo.nl [Home - Werkgroep Duits in de Beroepscontext \(duitsmbo.nl\)](#)

Kraaijpoel-Twickler, A. (1996). *Leren leren binnen een modulair onderwijssysteem*. *Levende Talen Magazine*, 83(510), 321–324. Opgevraagd van tijdschriften.nl: <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1058>

4. Conceptmap

In dit hoofdstuk wordt de conceptmap weergegeven. Onder de conceptmap is een link naar het programma, waarin de conceptmap is gemaakt, opgenomen. Aanvullend op de conceptmap is er een legenda, leeswijzer en onderlegger opgenomen in dit hoofdstuk.

Figuur 1. Conceptmap, overgenomen uit Miro (eigen werk)

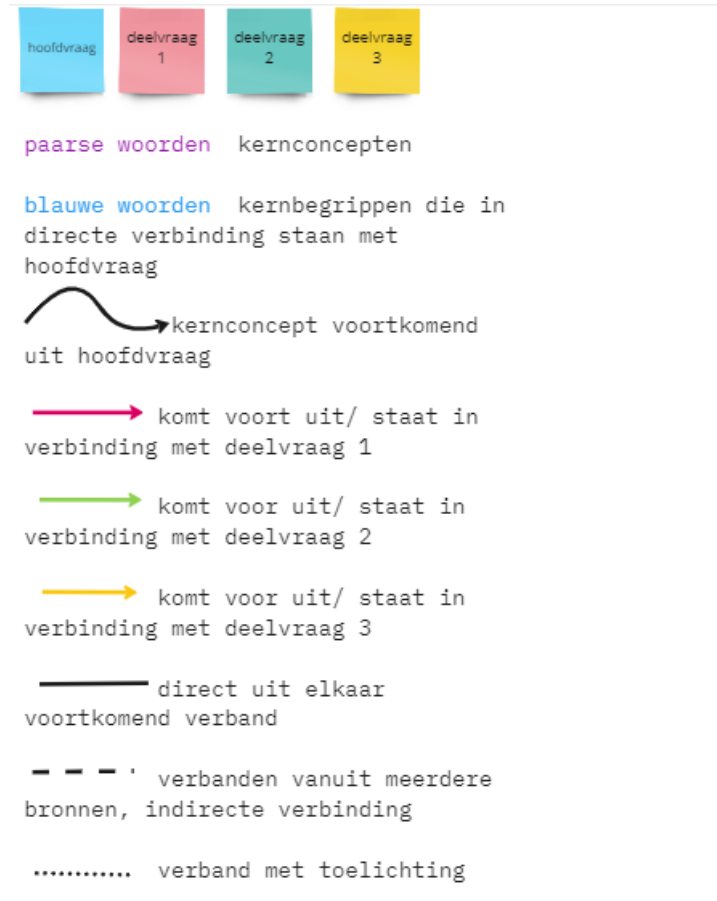
Om in te kunnen zoomen, kunt u de link volgen naar de conceptmap. Hierin is ook de legenda (rechts bovenin) en de literatuurverwijzing (rechts onderin) opgenomen.

Link: https://miro.com/app/board/uXjVPgk3kuU=?share_link_id=173038859144

4.1 Conceptmap onderlegger

Om de conceptmap goed te begrijpen is het van belang dat u weet waar de kleuren en lijnen voor staan. Dit is uitgewerkt in de legenda in paragraaf 4.1.1. Hierop volgend vindt u in paragraaf 4.1.2 een leeswijzer bij de conceptmap. In paragraaf 4.1.3 zijn de kernbegrippen uit de conceptmap toegelicht.

4.1.1. Legenda

Figuur 2 Legenda conceptmap, overgenomen uit Miro (eigen werk)

4.1.2 Leeswijzer

De conceptmap is ontwikkeld aan de hand van de hoofdvraag: 'Op welke wijze zou spreek- en gespreksvaardigheid Duits kunnen worden geïntegreerd binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 die onderwezen worden binnen de opleiding Travel, Leisure & Hospitality?'.

De hoofdvraag is centraal in de conceptmap geplaatst in een blauw rechthoekig vlak. In de andere drie gekleurde vlakken (roze, groen en geel) zijn de deelvragen opgenomen. Vanuit de hoofdvraag en deelvragen zijn verschillende kernconcepten naar voren gekomen. Deze zijn in het paars uitgeschreven. De kernconcepten vanuit de hoofdvraag zijn met een zwarte pijl verbonden aan de hoofdvraag. De kernconcepten die in verbinding staan met de deelvragen zijn met de bijbehorende kleur pijl aan de deelvragen verbonden. Hiervoor geldt roze voor deelvraag 1, groen voor deelvraag 2 en geel voor deelvraag 3.

De kernconcepten hebben zich uitgesplitst in onderliggende kernbegrippen. Dit maakt dat er relaties en verbindingen ontstaan die terug te zien zijn in de conceptmap door middel van verschillende soorten lijnen. De doorgetrokken zwarte lijnen staan voor direct uit elkaar voortvloeiende verbanden. De onderbroken lijnen komen voort uit meerdere bronnen en staan indirect in verbinding. De gestippelde lijnen staan voor verbanden waarbij een korte toelichting langs de stippellijn is geschreven. Enkele van deze kernbegrippen zijn in het blauw uitgeschreven, dit laat zien dat ze direct in verbinding staan met de hoofdvraag.

De letters achter de (kern)begrippen in de conceptmap staan voor welke bron betrekking heeft tot dit kernbegrip, deze bronnen zijn inclusief letter opgenomen in de literatuurlijst bij de conceptmap.

4.1.3 Uitwerking kernbegrippen

Vanuit de hoofdvraag 'Op welke wijze zou spreek- en gespreksvaardigheid Duits kunnen worden geïntegreerd binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 die onderwezen worden binnen de opleiding Travel, Leisure & Hospitality?' zijn vier verschillende kernconcepten ontstaan.

De opleiding Travel, Leisure & Hospitality (TLH)

De opleiding TLH is een beroepsgerichte opleiding. Studenten van de opleiding kunnen op twee verschillende niveaus worden opgeleid, niveau 3 of niveau 4. Binnen de twee niveaus zijn er ook specifieke keuzes. Binnen niveau 3 kan een student opgeleid worden tot zelfstandig medewerker Leisure & Hospitality of tot zelfstandig medewerker Travel & Hospitality. Binnen niveau 4 kan een student opgeleid worden tot leidinggevende Leisure & Hospitality of leidinggevende Travel & Hospitality, ook kun je kiezen voor de optie international tourism studies. International tourism studies houdt in dat je tweetalig opgeleid wordt tot leidinggevende Travel & Hospitality (Deltion, z.j. a).

Vak: moderne vreemde taal Duits

Duits is een moderne vreemde taal. Op het gebied van taalbeheersing bestaan vijf verschillende vaardigheden, namelijk: lees-, luister-, schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid. Deze vaardigheden kun je opdelen in productieve vaardigheden (schrijven en spreken), receptieve vaardigheden (lezen en luisteren) en interactievaardigheden (gesprekken voeren) (Hemeltjen & Elburg, 2021).

De vijf vaardigheden kun je op verschillende niveaus beheersen, de competentieniveaus zijn door het ERK (Europees referentiekader) opgedeeld in de niveaus A1 t/m C1 (SLO, 2020).

De studenten van de opleiding TLH moeten op het moment van formatieve toetsing, een examen afleggen, waarin zij aantonen de vaardigheid op A2 niveau te beheersen. Dit resultaat wordt opgenomen in hun examenlijst.

De verschillende niveaus staan in onderstaande afbeelding kort toegelicht.

Figuur 3. Overgenomen uit Wat is het ERK? door SLO, 2020 (<https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/mvt/erk/>).

Voor dit onderzoek zijn de vaardigheden spreken- en gespreksvaardigheid van belang. Bij spreken gaat het om monologen, daarentegen gaat het bij gespreksvaardigheid om dialogen. In de Can do omschrijvingen die door het ERK aangeboden worden, staat een toelichting geschreven wat je moet kunnen om een bepaald niveau te beheersen (Helmeltjen & van Elburg, 2021).

MONDELINGE PRODUCTIE IN HET ALGEMEEN	
C2	Kan duidelijke, vloeiende, goed geconstrueerde gesproken taal produceren met een doeltreffende logische structuur die de ontvanger helpt belangrijke punten op te merken en te onthouden.
C1	Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven van complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, bepaalde standpunten ontwikkelen en afronden met een passende conclusie.
B2	Kan duidelijke, stelselmatig ontwikkelde beschrijvingen en presentaties geven, met de juiste nadruk op belangrijke punten en relevante ondersteunende details.
	Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven over een breed scala van onderwerpen die samenhangen met zijn of haar interessegebied, en daarbij ideeën uitwerken en kracht bijzetten met aanvullende punten en relevante voorbeelden.
B1	Kan redelijk vloeiend een heldere beschrijving volhouden van verscheidene onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied, gepresenteerd als een lineaire reeks punten.
A2	Kan een eenvoudige beschrijving of presentatie geven van mensen, woon- of werkomstandigheden, dagelijkse routines, voorkeuren en afkeuren en dergelijke in een korte reeks simpele frasen en zinnen die als in een lijst met elkaar verbonden zijn.
A1	Kan simpele, voornamelijk op zichzelf staande frasen produceren over mensen en plaatsen.
Pre-A1	Kan korte frasen produceren over zichzelf om elementaire persoonlijke informatie te geven (bijvoorbeeld naam, adres, familie, nationaliteit).

Figuur 4. Overgenomen uit *Modeling productie (spreken)*, door SLO, 2022 (<https://www.slo.nl/thema/vakspecificatie-thema/mvt/erk/inhoud-erk/alle-can-do-beschrijvingen/>)

Modules Hospitality

Via [HOSP algemeen - Hospitality \(deltion.nl\)](https://www.deltion.nl) (van Midwoud, Smit, & van der Linde, z.j.) is het online lesmateriaal van de modules Hospitality terug te vinden. In deze online omgeving is duidelijk weergegeven welke modules in welk leerjaar behandeld worden, welke thema's hierin terugkomen en hoe de afronding van de modules plaatsvindt. Daarnaast is terug te vinden wat de studenten moeten doen aan tussenopdrachten, zodat zij voorbereid zijn op de eindopdracht.

Via de hoofdpagina van het lesmateriaal is te zien welke modules in welk leerjaar worden aangeboden. In het geval van dit onderzoek is de inhoud van module 1, 2 en 3 relevant. Deze modules zijn relevant, omdat dit de modules zijn die in het eerste leerjaar worden onderwezen. Het onderzoek richt zich op hoe Duits binnen de modules van leerjaar 1 geïntegreerd kan worden.

Integreren

De Van Dale (2023) geeft drie definities van integreren:

- ‘1. tot een eenheid maken of worden;
2. (+ in) opgaan in: integreren in de samenleving;
3. (wiskunde) het berekenen van de integraal.’

In het geval van dit onderzoek wordt uitgegaan van de eerste definitie. Dit omdat er onderzoek gedaan wordt naar hoe spreek- en gespreksvaardigheid Duits en de modules Hospitality samen één geheel kunnen vormen.

Het kernconcept integreren leidt in samenhang met de onderstaande twee deelvragen tot een belangrijk kernbegrip, namelijk vakintegratie. Dit begrip staat in verbinding met de hoofdvraag. Daarnaast is ook nog het begrip vakoverstijgend weergegeven.

- *Hoe worden de moderne vreemde talen momenteel verwerkt in de modules en welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden?*
- *Hoe denken studenten, docenten en experts erover om spreek- en gespreksvaardigheid binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 op te nemen en op welke wijze zou dit volgens hen vormgegeven kunnen worden?*

Vakintegratie

Vakintegratie en vakoverstijgend werken zijn twee begrippen die vaak naast elkaar worden gebruikt. Maar, deze twee begrippen verschillen wel degelijk in betekenis. Landelijk kennisinstituut cultuureducatie (2017) schrijft hierover, dat wanneer we spreken van **vakoverstijgend** werken, de bijdrage van de afzonderlijke vakken herkenbaar blijft. Echter, wanneer er gesproken wordt van **vakintegratie** zijn afzonderlijke vakken niet of nauwelijks meer herkenbaar. Je kunt ook wel zeggen, dat we kunnen spreken van vakintegratie als afzonderlijke vakken tot één leergebied worden samengevoegd (Kenniskbank voor onderwijs, 2019).

In figuur 5 (Agasi, Kranenburg, Vries de, Kraats van de, Mars, & Westra, 2021) staan overzichtelijk de verschillende vormen van vakintegratie, met betekenis en een metafoor dat de betekenis verduidelijkt, weergegeven.

Niveau van vakintegratie	Betekenis	Metafoor
Isolatie	Gescheiden vakken, geen integratie. Wordt vaak gezien als de traditionele manier van lesgeven.	Lopend buffet: elk schoolvak wordt los gekozen en behandeld.
Connectie	Losse vaklessen maar de verbinding tussen de bestaande vakken wordt expliciet uitgelegd.	Lopend buffet: elk schoolvak wordt los gekozen en behandeld.
Genest	Binnen een vakles worden vaardigheden of inhoud van een ander vak aangesproken. De inhoud van het ene vak wordt gebruikt om het andere vak te verrijken.	Lasagne: verschillende vakken worden op elkaar afgestemd maar de vakken zijn nog wel als losse vakken herkenbaar (zoals werken aan één thema bij meerdere vakken). -> Het is een geheel maar de afzonderlijke lagen zijn duidelijk zichtbaar.
Multidisciplinair	Twee of meer vakgebieden worden georganiseerd rond één thema. De vakken behouden hun eigen identiteit en lesdoelen maar in de lestijd komen meer vakken aan bod.	Lasagne: verschillende vakken worden op elkaar afgestemd maar de vakken zijn nog wel als losse vakken herkenbaar (zoals werken aan één thema bij meerdere vakken). -> Het is een geheel maar de afzonderlijke lagen zijn duidelijk zichtbaar.
Interdisciplinair	In de les wordt niet meer gekeken naar individuele vakgebieden. Lessen worden niet meer vanuit vakken benaderd. Er wordt nadruk gelegd op vaardigheden die vakoverschrijdend zijn in plaats van vakgebonden.	Salade: leerlingen gebruiken kennis uit verschillende vakken om een overkoepelende vraag te beantwoorden. -> De verschillende vakken zitten door elkaar gehusseld maar als je de salade ontleeft, die je welke vakken dat zijn.
Transdisciplinair	De lesdoelen overstijgen de vakgebieden en komen voort uit vragen en de belevingswereld van kinderen in plaats van de leraar.	Smoothie: de verschillende vakken zijn niet meer herkenbaar. Leerlingen gaan probleemoplossend en onderzoekend aan het werk met levenschte thema's. Bij deze aanpak gaat het niet alleen om het aanleren van vakkennis maar ook om het aanleren van 21st century skills zoals samenwerken. -> De vakken zijn erin gestopt zijn niet meer los herkenbaar maar vormen samen een nieuw geheel.

Figuur 5. *Wat is vakintegratie?* door, Agasi et al., 2021.

4.1.4. Bibliografie conceptmap

- A. Deltion College (z.j.a). Ben jij nu al je volgende reis aan het plannen? *Travel, Leisure & Hospitality Magazine*, 8-9.
- B. Deltion College (2022). International Tourism Studies. *Tweetalige opleidingen, met internationaal erkende diploma's en certificaten*, 8-9.
- C. Deltion College (z.j.b). Onderwijsvisie Modulewijzer interactief. Geraadpleegd van [D.O.E.N. - Onderwijsvisie Modulewijzer interactief.pdf - Alle documenten \(sharepoint.com\)](#)
- D. Elburg, V. van, & Helmeltjen, H. (2021). Taxonomieën in het onderwijs- deel 3: ERK. Geraadpleegd van <https://www.vernieuwendewerwijs.nl/taxonomieen-in-het-onderwijs-deel-3-erk/>
- E. Fasoglio, D., Jong, K. de, Trimbos, B., Tuin, D., & Beeker, A. (2015). Taalprofielen 2015: herziene versie van Taalprofielen 2004. Enschede: SLO.
- F. Gresnigt, R., Slangen, L., & Brouwer, W. (2017). Vakkenintegratie: daar kun je op rekenen! Vakoverstijgend werken aan creatief, kritisch en probleemoplossend denken. In: M. van Zanten (red.). *Rekenen-wiskunde in de 21e eeuw. Ideeën en achtergronden voor primair onderwijs* (pp. 33-42). Utrecht / Enschede: Panama, Universiteit Utrecht / NVORWO / SLO
- G. Kraaijpoel-Twickler, A. (1996). Leren binnen een modulair onderwijssysteem. *Levende Talen Magazine*, 83(510), 321–324. Geraadpleegd van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1058>
- H. Landelijk Kennisinstituut Cultuur educatie. (2017). *Kinderen denken niet in vakken: over vakoverstijgend werken en toekomstgericht onderwijs*. Ikca.nl. Geraadpleegd van <https://www.ikca.nl/artikel/kinderen-denken-niet-in-vakken/>
- I. van Midwoud, A., Smit, M. en van der Linde, A. (z.j.) *HOSP algemeen*. Xerte.deltion.nl. Geraadpleegd van [HOSP algemeen - Hospitality \(deltion.nl\)](#)
- J. Talen, W. (2007). Special Werkplaats Talen. *Levende Talen Magazine*, 94(2), 25–86. Geraadpleegd van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/303>
- K. Werkgroep Duits in de beroepscontext (2017). *Duits mbo*. Duitsmbo.nl. Geraadpleegd van [Home - Werkgroep Duits in de Beroepscontext \(duitsmbo.nl\)](#)
- L. Kennisplatform voor het onderwijs (2019). *Wat zijn de opbrengsten van vakintegratie?*. Wij-leren.nl. Geraadpleegd van <https://wij-leren.nl/opbrengsten-vakintegratie-leergebied.php>
- M. M. Agasi, A., Kranenburg, E., de Vries, H., van de Kraats, J., Mars, K. & Westra, K. (2021). *Wat is vakintegratie?* Vakintegratie6.webnode.nl. Geraadpleegd van: <https://vakintegratie6.webnode.nl/wat-is-vakintegratie/>
- N. Van Dale (2022). *Betekenis 'integreren'*. vandale.nl. Geraadpleegd van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/integreren#.ZBdplXbMJPY>

5. Beroepsproduct

De verzamelde gegevens uit de interviews en brainstormsessies en ook de inhoud van de conceptmap met onderlegger, gaven input om tot een pakket van eisen te komen. De kern van de verzamelde gegevens leest u in paragraaf 5.1. Het pakket van eisen bevat de ontwerprichtlijnen (voorwaarden en criteria) waaraan het beroepsproduct moet voldoen en waarop deze zijn gebaseerd. Het pakket van eisen is opgenomen in paragraaf 5.2. De eisen zijn voorgelegd aan één docent Duits, twee docenten Hospitality en expert D.D., een samenvatting van de ontvangen feedback van de experts is te lezen in paragraaf 5.2.1. In paragraaf 5.3 leest u over de eerste versie van het beroepsproduct, de feedback en de testfase. In paragraaf 5.4 leest u over de eindversie van het beroepsproduct.

5.1 Verzamelde gegevens

De interviews en de brainstormsessies hebben in maart 2023 plaatsgevonden. Met zowel de docenten als de externe experts heeft dit één op één via Teams plaatsgevonden. De brainstormsessies met de studenten hebben tijdens een les Duits in het leslokaal plaatsgevonden.

De uitwerking van de verzamelde gegevens is opgenomen in [bijlage 9.4](#). De kern die vanuit de verzamelde gegevens naar voren is gekomen, is dat het beroepsproduct de docenten moet ondersteunen, om zonder dat het hen veel extra tijd en inspanning kost, betekenisvol lesmateriaal te ontwikkelen. Het beroepsproduct moet genest onderwijs en betekenisvol leren stimuleren. Het is van belang dat het beroepsproduct de samenwerking tussen docenten stimuleert. Ook moeten zij op ieder tijdstip het beroepsproduct in een online omgeving kunnen raadplegen. Het beroepsproduct moet ingezet kunnen worden om de generieke lessen Duits met de inhoud vanuit de modules Hospitality te verrijken.

5.2 Pakket van eisen

De eerste versie van het pakket van eisen is halverwege maart 2023 opgesteld.

Het pakket van eisen op de volgende pagina is de definitieve versie. Er zijn wijzigingen en toevoegingen aangebracht in de versie van halverwege maart. Dit is gebeurd na raadpleging van de experts met betrekking tot de eerste versie van het pakket van eisen en na raadpleging van de docenten en expert D.D. bij de eerste versie van het beroepsproduct. Ook hebben er wijzigingen plaatsgevonden naar aanleiding van een testfase eind april. De exacte wijzigingen en/of toevoegingen zijn opgenomen in paragraaf 5.2.1 en paragraaf 5.3.

In het overzicht hieronder staan de specificaties, waaraan het beroepsproduct moet voldoen, opgesomd. Deze zijn op de volgende pagina omgezet zijn tot gedetailleerde ontwerprichtlijnen.

Het product moet:

- Het product moet bruikbaar zijn voor alle docenten Duits en Hospitality en hen helpen bij het ontwerpen van betekenisvol lesmateriaal.
- Het ontwerpen van lesmateriaal aan de hand van het product moet weinig tijd en inspanning vereisen van de docenten.
- Het product moet bijdragen aan een samenwerking tussen de docenten Duits en de docenten Hospitality.
- Het product moet bijdragen aan 'genest onderwijs'.
- Het product moet het mogelijk maken lesmateriaal te ontwikkelen aansluitend op het niveau en de leerdoelen van het eerste leerjaar.
- Het lesmateriaal dat ontwikkeld wordt aan de hand van het product moet inzetbaar zijn in de generieke les Duits.
- Het product moet een voorbeeld bevatten.
- Het product moet vindbaar en beschikbaar zijn voor alle docenten op elk gewenst tijdstip.
- Het beroepsproduct moet een Word-document zijn.

In het onderstaande overzicht zijn de eisen beknopt en beperkt uitgewerkt naar type categorie. BP staat hierin voor beroepsproduct.

Ontwerprichtlijn	OBV bron/ gebaseerd op	Categorie
Het BP ondersteunt de docenten HOSP en Duits bij het ontwerpen van betekenisvol lesmateriaal voor leerjaar 1 aansluitend bij niveau en doelen.	Uit de interviews met docenten is gebleken dat zij graag een hulpmiddel hebben bij het ontwikkelen van lesmateriaal waarin Duits en Hospitality met elkaar verbonden worden. Uit de brainstormsessies met de studenten is gebleken dat zij behoefte hebben aan dit soort lesmateriaal. Uit de verzamelde informatie van zowel de docenten als de expertraadpleging komt naar voren dat het van belang is dat het lesmateriaal aansluit bij het niveau en de doelen van het vak/de modules.	Doelgroep Doel Randvoorwaarden
Het gebruiken van het BP vergt weinig tijd en inspanning.	In de interviews hebben de docenten aangegeven behoefte te hebben aan een beroepsproduct dat weinig tijd en inspanning vraagt. Uit het interview met de expert modulair onderwijs is gebleken dat wanneer het ontwikkelen van nieuwe materialen veel tijd en inspanning kost er niet mee gestart wordt en met het oude materiaal verder wordt gewerkt.	Doelgroep en randvoorwaarden
Er moet duidelijk zijn wat de rol is van de docent Duits en wat de rol is van de docent HOSP. Samenwerking moet worden gestimuleerd.	Uit zowel de interviews met de docenten als de expert modulair onderwijs is gebleken dat lesmaterialen alleen succesvol zullen zijn wanneer de docenten hier een gedeelde verantwoordelijkheid voor dragen.	Doelgroep
Het BP draagt bij aan het leren in betekenisvolle context	Uit de brainstormsessies met de docenten, studenten en experts is gebleken dat leren in betekenisvolle context de studenten motiveert. Daarnaast draagt het bij in het ontdekken van verbindingen tussen de module en het generieke vak.	Doel
Het BP is gebaseerd op 'genest onderwijs'	Uit de verzamelde informatie komt naar voren dat 'genest onderwijs' leidend moet zijn. Het beroepsproduct moet hierop aansluiten.	Randvoorwaarden
Het BP bevat een ingevuld voorbeeld voor docenten	Uit de expertraadpleging aan de hand van de eerste versie van het beroepsproduct is naar voren gekomen dat er graag een voorbeeld gezien wordt. Dit gezien dit de tijd en inspanning verlaagd.	Doelgroep
Het BP moet te vinden zijn in de online Teams omgeving	Uit de verzamelde informatie is gebleken dat de docenten graag een product willen dat voor hen online beschikbaar is.	Doelgroep
De lesmaterialen die uit het BP voortvloeien moeten inzetbaar zijn in de generieke les Duits	Uit de verzamelde informatie is gebleken dat de behoefte er ligt, betekenisvol lesmateriaal in te zetten in de lessen Duits. Lesmateriaal dat verbonden is met de modules Hospitality (maar mogelijk ook met modules van andere 'vakken')	Organisatorisch
Het BP is een Word-document	Uit de beoordeling van de eerste versie van het beroepsproduct, is gebleken dat de docenten graag een Word document hebben als beroepsproduct in plaats van Canva zoals de conceptversie.	Doelgroep

5.2.1 Feedback op ontwerprichtlijnen

De eerste versie van het pakket van eisen is halverwege maart 2023 voorgelegd aan: één van de betrokken docenten Hospitality, één van de betrokken docenten Duits en de twee externe experts.

Met de docent Duits en de docent Hospitality is in dezelfde sessie gesproken. Hen is gevraagd of zij tevreden zijn met het pakket van eisen zoals deze nu is opgesteld. Daarbij werd de vraag gesteld of er nog richtlijnen zijn die missen en of er nog richtlijnen zijn waaraan een aanpassing moet worden verricht. Ook werd hen de vraag gesteld of er richtlijnen zijn die geschrapt moeten worden. Beide docenten waren tevreden over het pakket van eisen. Ze hadden gezamenlijk één feedbackpunt, namelijk op de ontwerprichtlijn 'samenwerking moet worden gestimuleerd'. Daarbij was het voor hen niet duidelijk of dit de samenwerking tussen studenten of tussen docenten betrof. Uit het gesprek dat ik met hen gevoerd heb, bleek dat zij het van belang vinden dat er in de ontwerprichtlijnen opgenomen wordt dat de rol van de verschillende docenten duidelijk moet zijn en de samenwerking tussen de verschillende docenten gestimuleerd moet worden. Dit heb ik opgenomen in het pakket van eisen.

Met de externe experts heeft afzonderlijk van elkaar een gesprek plaats gevonden via Teams. Ook aan hen werd de vraag gesteld of de ontwerprichtlijnen duidelijk zijn. Bovendien werd er gecontroleerd of in hun ogen nog richtlijnen missen en of er nog aanpassingen moesten worden gedaan aan de gestelde richtlijnen. De vraag richtlijnen te schrappen heb ik aan hen niet voorgelegd. Dit aangezien de docenten die gesproken zijn alle richtlijnen wilden behouden en de docenten uiteindelijk degenen zijn die met het beroepsproduct moeten gaan werken. Beide experts waren van mening dat de ontwerprichtlijnen, zoals ze nu zijn opgesteld, kunnen worden omgezet tot een waardevol beroepsproduct voor in de praktijk. M.O. zag dat de naar zijn mening belangrijkste eis terug kwam, namelijk de samenwerking tussen de docenten. D.D. miste nog wel één term in de richtlijnen, namelijk het 'leren in betekenisvolle context'. Dit heeft tot één toegevoegd woord in één van de ontwerprichtlijnen geleid. Ook is er één extra ontwerprichtlijn toegevoegd.

De aanpassingen die verricht zijn in de ontwerprichtlijnen naar aanleiding van de expertraadpleging zijn onderstaand weergegeven.

Versie 1	Huidige versie
Het BP moet de docenten HOSP en Duits ondersteunen bij het ontwerpen van lesmateriaal voor leerjaar 1 aansluitend bij niveau en doelen.	Het BP moet de docenten HOSP en Duits ondersteunen bij het ontwerpen van betekenisvol lesmateriaal voor leerjaar 1 aansluitend bij niveau en doelen.
	Het BP draagt bij aan het leren in betekenisvolle context
Samenwerking moet worden gestimuleerd.	De rol van de docent Duits en de docent Hospitality moet duidelijk zijn. Samenwerking moet worden gestimuleerd.

5.3 Eerste versie beroepsproduct

Beroepsproducten Pakket van Eisen	Advies	Ontwerp	Fabricaat	Handeling
Doel				
Doelgroep		++++	+	
Organisatorisch		+	+	
Rapportage				

Op basis van de richtlijnen en expertraadpleging heb ik de bovenstaande tabel met plusjes ingevuld. Vanuit dat punt heb ik gekozen voor een ontwerp als beroepsproduct. Het beroepsproduct heb ik ontwikkeld voor de docenten Duits en Hospitality van het onderwijsteam Travel, Leisure & Hospitality aan het Deltion College te Zwolle.

Vanuit de D.D. ontving ik advies met betrekking tot mogelijke beroepsproducten. Zij gaf het advies om een werkvorm te kiezen waarin de verbinding duidelijk zichtbaar te maken is en een handleiding te ontwikkelen voor de docenten Duits en Hospitality zodat zij gezamenlijk lesmateriaal voor deze werkvorm kunnen ontwikkelen. Dit advies heb ik ter harte genomen. Aan de hand van de ontwerprichtlijnen en haar tips ben ik tot de conclusie gekomen dat taaltaken een geschikte werkvorm zijn. Op basis daarvan heb ik het beroepsproduct ontwikkeld.

Het ontwerp bestaat uit een format voor een taaltaak met een bij behorende checklist. De eerste versie van het beroepsproduct is opgenomen in bijlage 9.1.

5.3.1 Feedback op de eerste versie van het beroepsproduct en aanpassingen na de eerste versie van het beroepsproduct

In het begin van april is de eerste versie van het beroepsproduct, zoals te zien in bijlage 9.1, voorgelegd aan verschillende experts. De eerste versie heeft een belangrijke rol gespeeld bij het eindproduct zoals deze in bijlage 9.3 te zien is.

Allereerst is het beroepsproduct voorgelegd aan één docent Duits en twee docenten Hospitality van de opleiding TLH. Deze docenten zullen immers met het beroepsproduct moeten werken en het in de praktijk moeten kunnen toepassen. Daarnaast is de expertise van D.D. ingeroepen voor feedback. Zij kon vanuit een ander perspectief kritisch kijken naar het ontwerp, en bovendien had zij ervaring met taaltaken.

De docent Duits en de docenten Hospitality hebben gelijktijdig het beroepsproduct beoordeeld, waarbij de opdracht gegeven is, kritisch te kijken naar het product. Hen werd gevraagd of het beroepsproduct voldoende aansloot bij de ontwerprichtlijnen. Ook werd gevraagd wat er eventueel aangepast of toegevoegd moest worden, zodat ze in de toekomst met dit beroepsproduct willen en kunnen werken.

Ze waardeerden allereerst de keuze voor taaltaken. Ze zagen dit als waardevolle toevoeging aan het bestaande lesmateriaal en gaven aan hier zeker mee te willen werken. Ze gaven complimenten vanwege het gebruik van de kleuren, in het beroepsproduct, die overeenstemmen met de kleuren van de Exerte (online leeromgeving) van Hospitality. Naast de positieve feedback hadden ze enkele suggesties om het beroepsproduct te verbeteren. Ze merkten op dat er koppen ontbraken waar ze ondersteunende informatie voor studenten konden opnemen. Ze misten een veld in het formulier waarin de benodigde tijd kon worden genoteerd. Daarnaast misten ze een plek om de vaardigheden

van zowel het vak Duits als de modules Hospitality, die worden aangesproken in de taaltaak, te noteren. De docent Hospitality vroeg ook om verduidelijking van het niveau vanuit het vak Duits. De koppen die al in het formulier opgenomen waren zagen ze als helder en relevant en moesten volgens hen dus blijven bestaan. De docenten gaven niet alleen feedback op de inhoud die was opgenomen in het format en de checklist, maar ook op het gekozen ontwerpprogramma. In versie 1 was het format en de checklist een Canva-document. De docenten gaven aan dat ze liever een Word-document hadden, omdat ze daarin eenvoudiger kunnen bewerken en delen. Ze suggereerden ook dat een voorbeeld van een ingevuld format handig zou zijn, omdat dit tijd en moeite bij het ontwikkelen van een taaltaak zou besparen.

Tijdens het gesprek met D.D. is de feedback besproken die ontvangen is vanuit de docenten. Daarnaast heeft zij ook haar eigen feedback gegeven. Een van haar feedbackpunten werd echter direct opgelost. Ze vroeg namelijk waarom er niet voor de kleuren van de Duitse vlag was gekozen in het format. Na de toelichting op de kleurkeuze gaf ze aan de huidige keuze zeer geschikt te vinden. Verder kwam haar feedback overeen met die van de docenten. Ze benadrukte het belang van tijdsaanduidingen voor studenten. Ze bevestigde dat een voorbeeld van een taaltaak helpt bij de ontwikkeling van nieuwe taaltaken.

Op basis van de feedback zijn twee ontwerprichtlijnen toegevoegd in het pakket van eisen:

- Het BP bevat een ingevuld voorbeeld voor de docenten.
- Het BP is een Word-document.

Naar aanleiding van de ontvangen feedback is een tweede versie van het beroepsproduct ontwikkeld, deze is opgenomen in bijlage 9.2. Het format voor de taaltaak is aangepast en omgezet naar een Word-document. Hierin zijn de ontbrekende koppen opgenomen. Daarnaast is er een vraag over het taalniveau toegevoegd aan de checklist. Ook de checklist is omgezet naar een Word-document. Om aan de behoefte van een voorbeeldtaaltaak te voldoen, is er een voorbeeld ontwikkeld dat voldoet aan de checklist. Bij de ontwikkeling van het voorbeeld is gebruik gemaakt van de Exerte van Hospitality en de taalprofielen vanuit Duits. Om te voldoen aan de laatste stap van de checklist, is het voorbeeld voorgelegd aan een docent Hospitality voordat dit het definitieve voorbeeld werd. Deze tweede versie van het beroepsproduct bestaat uit: het format, de checklist en een voorbeeld van een ingevuld format.

5.3.2 Test fase beroepsproduct

Vanuit het oogpunt in de toekomst taaltaken in de lessen in te zetten, was het van belang de ontwikkelde voorbeeldtaalkaak te testen onder studenten. Dit om te controleren of zij het format begrijpen en of zij nog zaken in het format missen. Ook werd hiermee gecontroleerd of de taalkaak voor hen uitvoerbaar is en in hun ogen een meerwaarde heeft ten opzichte van het huidige lesmateriaal.

In overleg met mijn onderzoeksbegeleider is ervoor gekozen de ontwikkelde taalkaak te laten testen door studenten uit het tweede leerjaar, ondanks dat de onderzoeksvraag gericht was op het eerste leerjaar. Dit in verband met het feit dat de studenten uit het eerste leerjaar, op het moment dat deze versie van het beroepsproduct ontwikkeld was, geen lessen meer hadden in verband met stage.

De test is eind april uitgevoerd in één van de tweedejaarsklassen van de opleiding TLH. Deze klas bestaat uit tien studenten. Bij de testfase waren acht studenten aanwezig. De studenten die betrokken zijn geweest bij de testfase hebben de modules Hospitality uit het eerste leerjaar afgerond en zouden enkele weken na de testfase van het beroepsproduct deelnemen aan het examen gespreksvaardigheid vanuit het vak Duits. Deze testgroep is relevant, gezien zij kunnen beoordelen of de taalkaak uitvoerbaar is voor studenten uit het eerste leerjaar. Daarnaast kunnen zij vertellen of het inzetten van taaltaken een meerwaarde kan hebben voor het onderwijs.

De taalkaak is in de les uitgedeeld en in duo's uitgewerkt in de gestelde tijd. Nadien heeft er een groepsgebesprek met de studenten plaatsgevonden. In dit gesprek zijn de volgende vragen gesteld en beantwoord:

- Is de indeling van het format duidelijk?
- Begrijpen jullie de opdracht die je uit moet voeren en zouden studenten uit leerjaar 1 dit ook begrijpen?
- Kunnen jullie de opdracht zelfstandig uitvoeren en had je dat in leerjaar 1 ook gekund?
- Is er iets dat jullie missen in het format? Welke eventuele aanpassingen/toevoegingen moeten gedaan worden?
- Zouden verschillende van dit soort taaltaken studenten in het eerste leerjaar een beter inzicht geven in de verbinding tussen de Duitse taal en de modules Hospitality/de praktijk?
- Zouden jullie de docenten Duits en Hospitality aanraden meer taaltaken te ontwikkelen en in te zetten in het eerste leerjaar? Zijn er dan ook bepaalde thema's die volgens jullie terug zouden kunnen komen in deze taaltaken?

De studenten deelden een gelijke mening over het beroepsproduct. In het gesprek lieten zij weten dat ze dit een prettige werkvorm vonden. Ook zeiden ze dat het fijn is de verbinding echt op papier te zien staan en niet alleen te horen van een docent. Ze gaven aan dat het fijn zou zijn als dit ook kan met betrekking tot andere modules, zoals bijvoorbeeld VakEU. De studenten verwachten dat dan de motivatie voor Duits in leerjaar 1 al stijgt. In plaats van dat de meeste studenten pas in leerjaar 2, wanneer ze terug gekomen zijn van stage en in de praktijk ervaren hebben dat Duits belangrijk is, deze motivatie hebben. Ze raden de docenten aan meer van dit soort opdrachten te ontwikkelen. Daarbij gaven ze wel aan dat het dan vervanging voor spreek- en gespreksopdrachten uit het huidige lesmateriaal moet zijn. De studenten hebben geen vragen over de taalkaak gesteld en de taalkaak correct uitgevoerd, daaruit valt af te leiden dat ze in staat waren de taalkaak zonder begeleiding uit te voeren.

De studenten bevestigden in het gesprek dat het uitvoeren van de taalkaak inderdaad goed te doen was. Daarbij werd wel door meerdere studenten de kanttekening genoemd, dat ze dit in leerjaar 1 niet zelfstandig hadden gekund. In leerjaar 1 vonden ze het vaak lastig op gang te komen als er niet al wat voorbeeld zinnen en/of woordenschat aangereikt werd. De studenten gaven daarom als tip mee een korte woorden/zinnenlijst op te nemen in het taalkaakformat die aansluit bij het onderwerp.

De tweede versie van het beroepsproduct heb ik in de tweede week van mei 2023 voorgelegd aan de docent Duits en de twee docenten Hospitality. Deze docenten had ook benaderd voor de feedback op de eerste versie. Dit om te controleren of de feedback die zij op de eerste versie gaven goed is verwerkt in de tweede versie. Ook is de feedback van de studenten, besproken in dit gesprek om te controleren of de docenten akkoord gaan met de aanpassing die ik heb verricht. Deze is namelijk gebaseerd om de feedback van de studenten. De docenten zagen de feedback van de studenten als een goede toevoeging en zagen er dan ook geen probleem in dit op te nemen in de eindversie. Daarnaast waren ze tevreden over hoe de feedback op versie 1 is verwerkt in versie 2. De enige kanttekening die zij nog hadden, was dat ze graag in het lege format korte omschrijvingen en/of keuzemogelijkheden zouden zien die verhelderen welke inhoud zij moeten noteren in dit onderdeel van het format. Met hen is besproken wat er dan moet staan en dit is opgenomen in het eindproduct.

5.3.3 Aanpassingen na testfase beroepsproduct

Bovenstaand las u de feedback die ontvangen is tijdens de testfase. Op basis hiervan zijn de laatste aanpassingen gedaan om tot de eindversie van het beroepsproduct te komen.

Verandering	Ontstaan vanuit feedback van
Vraag toegevoegd aan checklist Zijn er minimaal vijf helpende zinnen genoteerd bij de opdracht?	Studenten, zij gaven aan dat ze het in het eerste leerjaar vaak lastig vonden zonder voorbeelden een gesprek te starten. (Bevestigd ook door D.D.)
In taalkaak format Ruimte voor helpende zinnen	Studenten
In voorbeeld taalkaak 5 helpende zinnen toegevoegd	Studenten
Korte omschrijvingen/keuzemogelijkheden in taalkaak format.	Docenten, zij gaven aan dat zij in staat zijn op basis van het bestaande format, met de checklist en het voorbeeld, een taalkaak is te ontwikkelen. Wel zouden zij in het lege format bij enkele punten graag een korte omschrijving en/of keuzemogelijkheden zien die verhelderen welke inhoud ze moeten opnemen.

5.4 Eindversie beroepsproduct

De eindversie van het beroepsproduct is opgenomen in bijlage [9.3](#). Deze is op 22 mei 2023 voorgelegd aan alle docenten Duits en alle docenten Hospitality van de opleiding TLH. Over deze versie zijn zij tevreden. Er zijn dan ook geen aanpassingen meer verricht in de drie onderdelen van het beroepsproduct. Wel heb ik naar aanleiding van de feedback, die de tweede beoordelaar van het onderzoek gaf bij de presentatie van het onderzoek op 5 juni, een taalfout verwijderd.

Het beroepsproduct is bedoeld en geschikt voor de docenten Duits en Hospitality om gezamenlijk taaltaken te ontwikkelen. Hierdoor ontstaat er lesmateriaal voor studenten, die de verbinding laat zien tussen het vak Duits, de modules Hospitality en de praktijk. Dit maakt het leren voor de studenten betekenisvol.

De eindversie van het beroepsproduct zoals deze te vinden is in bijlage [9.3](#) bestaat uit:

1. Een format voor een taaltaak*

Dit is een document dat docenten kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van een nieuwe taaltaak. Wanneer alle docenten hetzelfde format gebruiken, behouden de taaltaken een vaste structuur.

2. Een checklist*

Deze checklist kunnen docenten inzetten om te controleren of de nieuw ontwikkelde taaltaak aan de eisen voldoet. De checklist zorgt er ook voor dat er altijd een samenwerking plaats zal vinden, gezien de vraag opgenomen is of de taaltaak door zowel een docent Duits als een docent Hospitality is nagekeken met de checklist.

3. Een voorbeeld taaltaak

Deze taaltaak kan ingezet worden in het eerste leerjaar tijdens de generieke lessen Duits. Het voorbeeld kunnen de docenten ter ondersteuning en inspiratie raadplegen, wanneer zij een nieuwe taaltaak aan het ontwikkelen zijn.

*Het format en de checklist zijn ook inzetbaar door docenten die taaltaken voor de andere talen die aangeboden worden binnen de opleiding willen ontwikkelen. Daarbij moet in de vragen 'Duits' vervangen worden door 'Engels' of 'Spaans'. Ook bestaat de mogelijkheid studenten zelf een taaltaak te laten ontwikkelen aan de hand van het format, waarbij deze vervolgens aan de taal- en hospitality docent kan worden voorgelegd.

6. Conclusie

6.1 Conclusie deelvraag 1

Wat wordt er in de modules Hospitality leerjaar 1 behandeld en hoe en wat wordt er met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de opleiding behandeld en hoe?

Hospitality

In het eerste leerjaar krijgen de studenten drie modules Hospitality aangeboden. In HOSP1 wordt de basis behandeld, 'Wat is hospitality?'. Dit wordt door de studenten afgesloten met een presentatie. In HOSP2 staat het in het teken van communicatie en customer journey. Dit wordt afgesloten met een telefoongesprek. In HOSP 3 wordt hierop verder doorgebouwd. Dit wordt afgesloten met een klachtengesprek en advies/verkoopgesprek. Bij de modules Hospitality wordt met een Exerte (online leeromgeving) gewerkt. Dit is een online leeromgeving. In deze leeromgeving vinden de studenten zowel de vaardigheden, doelen, als link naar het beroep terug. In de modules Hospitality wordt door middel van tussenopdrachten naar de eindopdracht toegewerkt. Studenten krijgen in de lessen korte hoorcolleges en gaan vervolgens zelfstandig of in groepjes met hun tussenopdrachten aan de slag. De docent is ter ondersteuning/coaching aanwezig.

Duits

Momenteel wordt in het eerste leerjaar spreek- en gespreksvaardigheid nog zeer beperkt aangeboden. Leerlingen moeten aan het eind van het jaar korte simpele gesprekken kunnen voeren. Hierbij kan gedacht worden aan informatie geven over een hotelkamer aan een gast (medestudent of docent) die vragen stelt. Met betrekking tot spreken moeten ze zichzelf kunnen voorstellen, waarbij ze kunnen vertellen over bijvoorbeeld familie en hobby's. Dit wordt behandeld aan de hand van een lesboek, waarin ook voorgeschreven gespreks oefeningen staan opgenomen. De opdrachten zijn op A1/A2 niveau. Ook worden er uitspraak oefeningen gedaan met studenten, dit gebeurt vaak klassikaal. Hierbij wordt ook het lesboek ingezet, docent spreekt voor- student spreekt na, daarnaast zetten docenten soms YouTube video's in.

6.2 Conclusie deelvraag 2

Hoe worden de moderne vreemde talen momenteel verwerkt in de modules en welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden?

Uit het onderzoek is gebleken dat moderne vreemde talen momenteel nog niet verwerkt zijn in de modules van TLH. Het voordeel hiervan is dat er voldoende tijd is om met de studenten aan de leerdoelen van Duits te werken. Het nadeel hiervan is dat de studenten de verbindingen met de praktijk niet direct leggen en daardoor niet altijd het nut van het leren van de Duitse taal inzien. Hierdoor is de motivatie voor het leren van de taal niet bij alle studenten aanwezig. Verbinding met een module zou volgens de experts en studenten motivatie verhogend kunnen werken. Ook zou het als voordeel kunnen hebben dat de studenten beter voorbereid zijn op situaties waarin ze Duits moeten spreken tijdens hun stage. Het zal volgens hen bijdragen aan leren in betekenisvolle context.

6.3 Conclusie deelvraag 3

Hoe denken docenten, studenten en experts over het integreren van spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 en op welke wijze zou dit volgens hen vormgegeven kunnen worden?

Docenten: Uit het onderzoek is gebleken dat docenten voorstander zijn van een afstemming tussen de modules Hospitality en het vak Duits en daarmee ook verwachten het onderwijs voor de studenten te verrijken en betekenisvol te maken. Samenwerking tussen docenten kan als voordeel hebben dat de docent Duits meer expertise krijgt met betrekking tot het vakgebied waarvoor studenten worden opgeleid. Dit maakt dat hij/zij hier ook beter op kan inspelen. Omgekeerd kan ook de docent Duits, zijn of haar kennis delen met de docent Hospitality op het gebied van houding en gedrag in Duitsland.

De docenten zien een volledige integratie niet voor zich. Dit uit het oogpunt van de waarborging van de kwaliteit van zowel de modules Hospitality als spreek- en gespreksvaardigheid Duits. Zij vrezen dat wanneer Duits spreek- en gespreksvaardigheid ondergebracht wordt in de modules Hospitality de kwaliteit niet gewaarborgd kan worden. De docenten Hospitality hebben niet voldoende kennis van de Duitse taal om de studenten hierbij te ondersteunen.

Vrijwel alle docenten zien het voor zich dat er gekeken wordt, in welke thema's er overeenkomsten liggen en er op basis daarvan kleine betekenisvolle opdrachten ontwikkeld kunnen worden die in de generieke les Duits behandeld kunnen worden. Wanneer zo'n opdracht in de modulelessen vanuit Hospitality wordt behandeld, zal ervoor gezorgd moeten worden dat daarbij een expert met betrekking tot Duits aanwezig is. In verband met de arbeidsintensiviteit moeten deze opdrachten bestaande opdrachten uit de lessen Duits kunnen vervangen.

Studenten: Uit het onderzoek is gebleken dat studenten een integratie van spreek- en gespreksvaardigheid Duits binnen de modules Hospitality niet zien zitten. Vele studenten vinden Duits een moeilijke taal en vrezen dat ze dan onvoldoende tijd hebben en te weinig begeleiding kunnen ontvangen. Daarnaast geven verschillende studenten aan interesse in de modulelessen van Hospitality te verliezen als ze weten dat ze ook met Duits aan de slag moeten. Daarentegen zeggen de studenten het wel prettig te vinden om in de lessen Duits spreek- en gespreksopdrachten te krijgen die gekoppeld zijn aan thema's vanuit de modules Hospitality. Daarbij geven zij het advies deze niet gelijktijdig te behandelen, maar eerst bij Hospitality en daarna bij Duits. Wanneer Duits toch geïntegreerd zou worden in modulelessen van Hospitality mag er volgens de studenten maximaal 30 minuten tijd aan Duits worden besteed, moet hierbij altijd een docent Duits aanwezig zijn en moet het zich vooral richten op de inhoud van gesprekken en niet op de uitspraak en grammatica.

Experts: Uit het onderzoek is gebleken dat externe experts het belang inzien van het leren van Duits in een betekenisvolle context. Wel vrezen zij, net als de docenten, dat de kwaliteit van het Duits niveau niet voldoende gewaarborgd wordt, wanneer dit in de modulelessen wordt ondergebracht. Zij benaderen het net als de studenten van de andere kant. Het meenemen van thema's uit Hospitality in de lessen Duits. Daarbij is het volgens hen van belang dat de docenten met elkaar in gesprek gaan om op deze wijze gezamenlijk kleine opdrachten te ontwikkelen, die ingezet kunnen worden in de generieke les Duits. Dit moeten volgens hen opdrachten zijn, waarin de doelen vanuit spreek- en gespreksvaardigheid centraal staan, maar waarin de studenten wel de verbinding zien met Hospitality. Op deze wijze wordt volgens hen het leren betekenisvol.

De gezamenlijke conclusie vanuit deelvraag drie is dat er spreek- en gespreksoefeningen ontwikkeld kunnen worden, die gekoppeld zijn aan thema's en vaardigheden vanuit de modules Hospitality. Deze moeten worden aangeboden in de generieke les Duits.

6.4 Conclusie hoofdvraag

Uit het onderzoek is gebleken dat op de vraag: 'Op welke wijze zou spreek- en gespreksvaardigheid Duits kunnen worden geïntegreerd binnen de modules van Hospitality leerjaar 1 die onderwezen worden binnen de opleiding Travel, Leisure & Hospitality?' kort gezegd met 'geen' geantwoord moet worden.

Uit de interviews met alle experts blijkt dat integreren de kwaliteit, van de modules Hospitality, maar ook de beheersing van de Duitse spreek- en gespreksvaardigheid, niet kan waarborgen. Uit de brainstormsessie met studenten blijkt bovendien dat Duits integreren binnen de modules hen kan demotiveren en verwarren. Bovengenoemde vormt de conclusie dat de modules Hospitality en het vak Duits binnen de opleiding TLH los van elkaar moeten blijven bestaan en onderwezen. Dit om zowel de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen, als de motivatie van studenten te behouden.

Dat de conclusie is dat Duits spreek- en gespreksvaardigheid niet binnen de modules Hospitality geïntegreerd zou moeten worden betekent niet dat dit onderzoek niets heeft opgeleverd.

Het onderzoek geeft namelijk weer dat er wel degelijk een meerwaarde gezien wordt in een afstemming tussen de modules en het generieke vak. Dit gezien de verbinding het leren van spreek- en gespreksvaardigheid in betekenisvolle context kan versterken. Zowel de docenten, studenten, theorie, als experts bevestigen dat dit de motivatie van de studenten voor het vak Duits ten goede komt en daarbij mogelijk ook de leerresultaten.

Vanuit het onderzoek is gebleken dat taaltaken hiervoor een geschikte vorm zijn. In de taaltaken kunnen thema's vanuit Hospitality en zowel leerdoelen vanuit Hospitality als Duits worden opgenomen. Dit zodat de studenten de verbindingen ontdekken. Op deze wijze wordt het vak Duits voor de studenten betekenisvoller.

Concluderend valt dus te zeggen, dat in plaats van inhoud vanuit Duits te integreren binnen de modules Hospitality, inhoud van de modules van Hospitality geïntegreerd kan worden in het generieke vak Duits. Dit kan plaatsvinden door middel van taaltaken.

7. Reflectie

Het hoofdstuk 'Reflectie' is opgebouwd uit drie onderdelen. In paragraaf 7.1 wordt de smalle reflectie behandeld, waarin ik inhoudelijk terugkijk op het onderzoek en een kritische beschouwing geef over de kwaliteit van het ontwikkelde beroepsproduct. Vervolgens komt de brede reflectie aan bod in paragraaf 7.2, waarin ik reflecteer op het leerproces dat ik heb doorlopen. Tot slot wordt in paragraaf 7.3 de link gelegd tussen het onderzoek en mijn eigen ontwikkeling als startbekwaam docent.

7.1 Smalle reflectie

In hoofdstuk 6 heeft u het antwoord op de hoofdvraag- en deelvragen kunnen lezen. Kort samengevat is het antwoord op de nieuwsgierigheidsvraag, dat spreek- en gespreksvaardigheid Duits niet binnen de modules Hospitality geïntegreerd moet worden. Wel kan de inhoud vanuit de modules Hospitality meegenomen worden in spreek- en gespreksvaardigheidsoefeningen tijdens de lessen Duits. Vanuit dit oogpunt is het beroepsproduct ontwikkeld. In het vervolg van deze reflectie leest u de kritische beschouwing op het beroepsproduct.

Het is belangrijk kritisch te kijken naar de functionaliteit en kwaliteit van het beroepsproduct. Doordat ik de ontwerprichtlijnen meegenomen heb in de ontwikkeling van het beroepsproduct en veelvuldig geëvalueerd heb met externe experts, belanghebbende docenten en de studenten van de opleiding TLH, is er een waardevol beroepsproduct voor de onderwijspraktijk ontstaan.

Bij het voorleggen van de eerste versie van het beroepsproduct bleek dat niet alle docenten bekend zijn met het werken in Canva. Daardoor was deze eerste versie niet functioneel. Ook ontdekte ik dat een voorbeeld helpend zou zijn om het ontwikkelen van nieuwe taaltaken te versnellen. Om de functionaliteit te verhogen is voor het eindproduct besloten te kiezen voor een online Word-document. Bovendien is er in dat online Word-document ook een voorbeeldtaaltaak uitgewerkt. Dit maakt dat het ontwikkelen van nieuwe taaltaken minder tijdrovend is, dan wanneer de eerste versie van het beroepsproduct zou worden ingezet. De huidige versie van het beroepsproduct kan online worden geraadpleegd, bewerkt en gedeeld. Hier is voor gekozen, omdat tijdens de evaluatie met de docenten, na het tonen van de eerste versie van het beroepsproduct, dit belang nogmaals benadrukt werd.

Ik heb hiervan geleerd dat voorafgaand aan het ontwikkelen van nieuwe producten het van belang is bij collega's te inventariseren welke online software bij hen bekend is en naar welke de voorkeur uitgaat om mee te werken. Daarnaast zie ik het belang in van een ingevuld voorbeeld, welke het invullen van een leeg format vereenvoudigt.

Doordat de checklist ervoor zorgt dat een taaltaak pas compleet is, wanneer zowel een docent Duits als een docent Hospitality het ingevulde format hebben beoordeeld, wordt de samenwerking tussen docenten gestimuleerd. Bij het inzetten van het beroepsproduct is er geen volledige afhankelijkheid van elkaar, maar wel een gedeelde verantwoordelijkheid. Dit sluit aan bij de behoeften die de docenten tijdens de evaluatie hebben uitgesproken.

Het format voor de taaltaken is geschikt om taaltaken met betrekking tot verschillende thema's (vanuit Hospitality), vaardigheden (vanuit Hospitality en Duits), taalniveaus en leerdoelen (vanuit Duits) te ontwerpen. Tijdens de evaluatie met de docenten op de eerste versie kwam naar voren dat er een kolom voor het opnemen van de vaardigheden mistte. Expert M.O. bevestigde dat het van belang is dat studenten de verbinding zien. Hij onderschreef, dat door de vaardigheden vanuit beide vakken in een taaltaak op te nemen, deze verbinding zichtbaar wordt. Om de kwaliteit van het beroepsproduct te verbeteren, is deze kolom in de eindversie wel opgenomen.

Tijdens het onderzoek heb ik ontdekt dat, wanneer je de namen van het vak en de module verwijderd uit het format en de checklist, deze twee onderdelen van het beroepsproduct ook inzetbaar zijn om andere verbindingen te leggen. Een voorbeeld hiervan is het in verbinding brengen van Spaans met de modules van VakEU. Om kenbaar te maken dat het niet om de modules van Hospitality gaat, is het daarbij wel van belang de kleuren in het format aan te passen naar de modules waar het om draait.

In de eerste versie van het beroepsproduct waren de kleuren van het format afgestemd op de kleuren van de online leeromgeving van Hospitality. Tijdens de evaluatie werd bevestigd door zowel de docenten als studenten, dat dit als handig ervaren werd. Deze kleuren zijn daarom behouden in het eindproduct.

Wanneer het beroepsproduct vergeleken wordt met inzichten uit de conceptmap blijkt dat, wanneer deze ingezet zou worden in de praktijk, deze bijdraagt aan de vorm van genest onderwijs. In het geval van het beroepsproduct wordt de inhoud van het ene vak (Hospitality) ingezet om het andere vak (Duits) te verrijken (Agasi et al., 2021). Het beroepsproduct sluit hierop aan, omdat deze het voor de docenten mogelijk maakt betekenisvol lesmateriaal te ontwikkelen. Lesmateriaal waarin spreken en gespreksvaardigheid Duits in verbinding wordt gebracht met inhoud en vaardigheden uit de modules van Hospitality. Dit komt tegemoet aan de behoeften die zowel de docenten als studenten die betrokken zijn geweest bij het onderzoek hebben uitgesproken in de interviews/brainstormsessies.

Uit de feedback van de docenten op de eindversie van het beroepsproduct, is gebleken dat degenen die met het beroepsproduct moeten gaan werken, het beroepsproduct als een handige tool ervaren om het onderwijs voor de studenten betekenisvol te maken. De drie onderdelen van het beroepsproduct tezamen ondersteunen de docenten voldoende, om zonder hulp van mij als ontwikkelaar, lesmaterialen te ontwikkelen voor het nieuwe schooljaar. Doordat de docenten die hiermee moeten gaan werken betrokken zijn in het onderzoeksproces, is er draagvlak gecreëerd voor het beroepsproduct. De docenten willen de benodigde tijd nemen die het kost om de taaltaken te ontwikkelen. Zelf behoor ik natuurlijk ook tot deze docenten.

Een kritische noot bij het beroepsproduct is, dat alleen het ontwikkelen van de taaltaken niet direct een meerwaarde heeft voor het onderwijs. Hier zit natuurlijk nog een vervolgstap aan verbonden. De ontwikkelde taaltaken moeten in de generieke lessen Duits worden ingezet. Hiervoor is het van belang dat ervoor gezorgd wordt, dat het onderwijsprogramma van Duits, voor de studenten uit het eerste leerjaar van het komende schooljaar, zo inricht is dat er ruimte is voor de uitvoering van taaltaken. Aangezien ik degene ben die de planning voor het komende schooljaar zal uitschrijven, kan ik hiermee rekening houden.

7.2 Brede reflectie

Mijn onderzoekend vermogen heeft zich vertaald naar een beroepsproduct dat de onderwijspraktijk versterkt. Tijdens het onderzoek heb ik een proces doorlopen om tot het beroepsproduct te komen. In de brede reflectie reflecteer ik aan de hand van de STARRT-methode (Farley-Reijnen, 2013) op dit proces.

Situatie: In het kader van afstuderen heb ik een eindonderzoek uitgevoerd. Dit eindonderzoek 'Onderzoekend vermogen' heb ik uitgevoerd binnen de opleiding TLH van het Deltion College te Zwolle. Dit is de opleiding waar ik, als docent in opleiding, het vak Duits onderwijs in het schooljaar 2022-2023.

Taak: Tijdens dit onderzoek had ik de rol van onderzoeker. Mijn taak was dat ik, aan de hand van het inzetten van passende onderzoeksmethoden en het betrekken van relevante personen en bronnen bij mijn onderzoek, een inzetbaar beroepsproduct zou ontwikkelen dat het huidige onderwijs verbetert. Met dit onderzoek wilde ik een bijdrage leveren aan de verbetering van het onderwijs van de opleiding TLH. Mijn doel was dat ik aan de hand van verschillende stappen in het onderzoeksproces tot een waardevol beroepsproduct zou komen. Een beroepsproduct dat de opleiding TLH vanaf schooljaar 2023-2024 zou kunnen inzetten in de praktijk.

Actie: Om mijn doel te kunnen bereiken heb ik ervoor gekozen de verschillende stappen van het onderzoeksproces stap voor stap te doorlopen. Dit zodat ik de structuur zou bewaren en geen belangrijke informatie/inzichten zou missen. Tijdens de stappen van het onderzoeksproces heb ik mijn onderzoekend vermogen ingezet om informatie en inzichten te verzamelen en tot resultaten te komen.

Ik heb verschillende bronnen geraadpleegd en uitgediept en vanuit daar een overzicht gemaakt in de vorm van een conceptmap met onderlegger. Dit om zo een beter beeld te krijgen over de trend die ik onderzoek. De inhoud uit de conceptmap heb ik ingezet om vragen voor de interviews, enquête en brainstormsessies op te stellen.

In december ervaarde ik, dat mijn balans tussen school, werk en privé niet goed zat. Dit maakte dat ik ervoor koos het onderzoek 'on hold' te zetten. Ik maakte bewust de keuze eerst de andere openstaande vakken af te ronden. Deze keuze heb ik gemaakt, zodat ik mij vervolgens vanaf februari volledig kon focussen op het onderzoek.

Ik heb tijdens het onderzoek gebruik gemaakt van kennisdeling en co-creatie. Dit door zowel externe experts, docenten, als studenten te betrekken bij het onderzoek. Dit deed ik door middel van interviews, brainstormsessies, een enquête en een testfase van het beroepsproduct. Ik heb wisselende onderzoeksmethoden ingezet, waarmee ik verschillende perspectieven en inzichten heb verzameld. Het inzetten van co-creatie en kennisdeling komt overeen met de literatuur met betrekking tot participatief actieonderzoek. Bij participatief actieonderzoek is het belangrijk om samen te werken met belanghebbenden om op deze wijze een dieper inzicht te krijgen in de perspectieven en behoeften die zij hebben (Reason, 2008). Dit is dan ook de reden geweest dat ik kennisdeling en co-creatie heb ingezet om hier achter te komen.

Ik heb de externe experts, docenten en studenten meerdere keren benaderd tijdens het onderzoek. Tijdens de verschillende stappen in het proces heb ik de informatie die ik van hen ontving, in de volgende stap van het proces ingezet. Ik heb hen continu om feedback gevraagd. Hierop reageerde ik actief, ik paste de ontwerprichtlijnen en het beroepsproduct zo snel mogelijk aan, zodat ik deze vervolgens weer opnieuw voor kon leggen. Daarnaast hield ik hen op de hoogte van mijn vorderingen in het proces. Dit zodat zij de interesse in het onderzoek niet zouden verliezen.

Resultaat: Het stap voor stap te werk gaan tijdens het onderzoek, gaf mij overzicht, dat ik ook kon delen met anderen. Hierdoor bleef het onderzoek voor mij overzichtelijk en behapbaar. Dat ik mijn eigen tempo gevolgd heb, door mijn grens te stellen door middel van het 'on hold' zetten van mijn onderzoek, heeft ervoor gezorgd dat ik mijzelf niet voorbij ben gelopen. Doordat ik dit had gecommuniceerd, met de personen die ik al betrokken had bij het onderzoek, zorgde dit voor hun begrip en droeg dit bij aan het behouden van hun interesse. De 'on hold fase' heeft ertoe geleid, dat ik hierna met veel energie en enthousiasme het onderzoek voort kon zetten en een inhaalslag heb kunnen maken. Bovendien heeft dit het resultaat opgeleverd, dat ik zowel de vakken die ik af wilde ronden dit schooljaar als het onderzoek, heb afgerond.

Het doorlopen van het onderzoeksproces heeft er in geresulteerd, dat ik nieuwe vormen van kennis- en perspectievenverwerving heb leren kennen en inzetten.

Met het ontwikkelen van de conceptmap, heb ik nieuwe kennis en inzichten opgedaan met betrekking tot mijn onderzoeksthema. Dit heeft het resultaat opgeleverd, dat mijn eigen visie op vakintegratie verder is ontwikkeld. Op deze ontwikkelde visie is, door mijn docenten van Teachers College, positief gereageerd tijdens mijn eindpresentatie. Bovendien resulteerde de kennis die ik met betrekking tot vakintegratie had opgedaan erin dat ik in de brainstormsessies kon achterhalen welke vorm geprefereerd werd.

Het inzetten van verschillende onderzoeksmethoden en kritisch kijken naar de verzamelde data, resulteerde in het ontwikkelen van een pakket van eisen en op basis daarvan een eerste versie van het beroepsproduct. De uitwerking van deze twee onderdelen en het voorleggen daarvan aan verschillende betrokken partijen in het onderzoek, resulteerde in waardevolle feedback die ik kon inzetten om tot een goed eindproduct te komen.

Doordat ik kennisdeling en co-creatie heb ingezet heb ik een beroepsproduct kunnen ontwikkelen dat niet alleen voor de docenten relevant en bruikbaar is, maar ook aansluit bij de behoeften die de studenten hebben.

Uiteindelijk heeft het volledig doorlopen van het onderzoeksproces geresulteerd in het behalen van het doel dat ik had. Het proces heeft ertoe geleid dat ik tot een beroepsproduct ben gekomen dat het onderwijs voor de studenten van de opleiding TLH vanaf schooljaar 2023-2024 kan gaan verrijken.

Het tijdens het onderzoek betrekken van de docenten die met het beroepsproduct moeten gaan werken heeft het resultaat opgeleverd, dat ik hen niet hoeft te overtuigen van de meerwaarde die het beroepsproduct heeft voor de praktijk. Zij geven aan graag gebruik te willen maken van het beroepsproduct.

Reflectie: Van het uitvoeren van het onderzoek heb ik geleerd, dat ik het als prettig ervaar en nodig heb een vastliggende structuur te volgen.

Tijdens het onderzoek heb ik geleerd, dat er verschillende vormen van vakintegratie bestaan. Omdat het beroepsproduct gebruik maakt van één van deze vormen van vakintegratie, blijf ik deze opgedane kennis toepassen in de praktijk. Bovendien hebben de brainstormsessies met studenten en externe experts mij het belang van leren in betekenisvolle context opnieuw doen inzien.

Door het uitvoeren van het onderzoek heb ik geleerd, dat het voor mij van belang is niet te veel tegelijk te willen doen. Bovendien heb ik geleerd dat het begrip van anderen oplevert als je met hen deelt waarom je bepaalde keuzes maakt met betrekking tot veranderingen in je planning. Hiervan heb ik geleerd dat ik mij kwetsbaar mag opstellen om juist begrip en steun te krijgen. Begrip voor mijn afwijkende planning vond ik een prettige ervaring.

De juiste balans vinden tussen: werk, onderzoek, de andere vakken van de opleiding en mijn privéleven kostte mij moeite. Hiervan heb ik geleerd dat ik nee moet durven zeggen en mijzelf tot halt moet durven roepen om mijn eigen mentale gezondheid te bewaken. Door dit te doen heb ik geleerd, dat wanneer ik hier bewust over nadenk, ik uiteindelijk alsnog bereik wat ik wil bereiken. Dit is iets waar ik trots op ben.

Tijdens de ontwikkeling van het plan van aanpak heb ik geleerd dat je beter drie dan tien deelvragen kan hebben, zodat het onderzoek concreet blijft. Dit heb ik als een uitdaging ervaren, waar ik van geleerd heb. Ik heb geleerd vragen te concretiseren. Ik heb kritisch leren kijken naar 'Wat wil ik weten?' en 'Hoe krijg ik op deze vraag een antwoord?'. Omdat ik zelf nog wel lang van stof kan zijn, helpt dit om concreter te worden. Dit is een punt waarop ik mij zal moeten blijven ontwikkelen.

Het proces om tot het beroepsproduct te komen zie ik als een waardevolle leerervaring, die heeft geleid tot een beroepsproduct dat gebaseerd is op onderzoek waarbij zowel theorie, belanghebbenden, als experts betrokken zijn. Van het uitvoeren van het onderzoek heb ik geleerd hoe belangrijk het is gedurende het proces feedback te vragen, zodat het eindproduct een product is waar degenen die er mee moeten werken achterstaan. Dit heeft gemaakt dat mijn beroepsproduct inzetbaar is en ook ingezet gaat worden, waardoor deze daadwerkelijk een meerwaarde gaat hebben voor de onderwijspraktijk.

Transfer: Het onderzoek doen naar een praktijksituatie om deze te kunnen veranderen, verbeteren of vernieuwen zal in de toekomst opnieuw voor (kunnen) komen. Het onderwijs is altijd in ontwikkeling en ik vind het persoonlijk van belang dat ik als docent hieraan meewerk. Het onderzoek maakt, dat ik in de toekomst met een kritische blik om mij heen ga kijken en ga onderzoeken waar ik een bijdrage kan leveren in de ontwikkeling. Om het team om je heen hierin mee te krijgen weet ik, door dit eindonderzoek, dat tijd een belangrijke rol speelt en dat je een concrete vraag moet neerleggen, zodat dit als onderwijsteam gezamenlijk opgepakt kan worden. Tijdens dit eindonderzoek heb ik belangrijke inzichten opgedaan. Wanneer er zich een vergelijkbare situatie voordoet zal ik deze inzichten inzetten.

Ik heb ingezien dat ik mijzelf voorbij kan gaan lopen als ik niet goed plan. In de toekomst zal ik in mijn planning, de tijd en ruimte die andere taken en mijn privé leven in beslag nemen, opnemen in mijn planning. Wanneer ik ervaar dat mijn planning niet realistisch is, zal ik deze, net als tijdens dit onderzoek, aanpassen. Ik stel daarbij de andere betrokken partijen ook op de hoogte. Dit, omdat ik tijdens dit onderzoek ervaren heb dat dit begrip oplevert en voor behoudt van participatie zorgt. Het begrip ervaar ik, zoals ik onder reflectie al benoemde, als prettig.

Een ander inzicht dat ik heb opgedaan, is dat het van belang is om naast de doelgroep waarvoor je het beroepsproduct ontwikkelt, externen een kritische blik te laten werpen op het beroepsproduct. In de toekomst zal ik, wanneer ik een beroepsproduct ontwikkel, wederom opzoek gaan naar externe experts met betrekking tot het thema. Dit omdat zij, in mijn ogen, een waardevolle informatiebron zijn geweest.

Ook heb ik ervaren dat er niet altijd een antwoord op de gestelde onderzoeksvraag te vinden is, maar dat het onderzoek desondanks waardevolle uitkomsten kan bieden. Wanneer zich dit in de toekomst opnieuw voordoet, zal ik wederom kijken naar wat het onderzoek wel oplevert en hoe deze resultaten omgezet kunnen worden naar een meerwaarde voor de beroepspraktijk. Dit omdat ik ervaren heb dat een onderzoek, ook zonder concreet antwoord op de vraag, kan leiden tot een waardevol beroepsproduct dat de onderwijspraktijk kan versterken.

7.3 Start bekwaam docent

Door het proces en het beroepsproduct te verbinden met de bekwaamheidseisen en het beroepsprofiel wordt duidelijk op welke wijze dit heeft bijgedragen aan mijn ontwikkeling tot 'Start bekwaam docent'. Dit laat zien welke professionele ontwikkeling ik heb doorgeemaakt.

- Vakinhoudelijk bekwaam

Gedurende het onderzoek heb ik mijn vakexpertise verder kunnen ontwikkelen. Het beroepsproduct dat ik ontwikkeld heb, komt hierdoor tegemoet aan het zodanig samenstellen van leerstof dat deze voor studenten betekenisvol is. Dit heb ik gecontroleerd door het voorbeeld van de taaltaak ook daadwerkelijk uit te laten voeren door studenten en hier met hen op te reflecteren. Bovendien heb ik voor het ontwikkelen van de voorbeeld taaltaak mijn kennis met betrekking tot de kerndoelen vanuit mijn vakgebied moeten inzetten, zodat ik een taaltaak ontwikkelde aansluitend bij het gewenste niveau.

In zowel de interviews als de brainstormsessies heb ik vanuit mijn vakinhoudelijke expertise verbanden gelegd tussen de inhoud van mijn vak en de beroepspraktijk van de studenten. Bovendien is de inhoud vanuit de conceptmap, waarin ook de niveauomschrijvingen vanuit Duits zijn opgenomen betrokken bij de ontwikkeling van de in de interviews gestelde vragen. Dat ik deze inhoud inzet en waar nodig in de interviews of voorafgaand aan de brainstormsessie ook heb kunnen toelichten, laat zien dat ik de inhoud van mijn onderwijs beheers.

- Vakdidactisch bekwaam

In samenwerking met docenten, externe experts en studenten is de eindversie van het beroepsproduct ontstaan. Gedurende het proces is er geëvalueerd en verbeterd. De eindversie van het beroepsproduct maakt het mogelijk de vakinhoud op een dusdanige wijze samen te stellen, dat er aandacht is voor kennis, vaardigheden en attitude. Dat dit mogelijk is, is terug te zien in het voorbeeld van een ingevulde taaltaak, die ik in afstemming met een collega Hospitality ontwikkeld heb en waarin aan de hand van feedback van studenten nog een toevoeging is gedaan.

- Pedagogisch bekwaam

Tijdens de brainstormsessies was het van belang dat er een veilige omgeving was, waarin de studenten zich gezien en gehoord voelden en gestimuleerd werden om hun mening en ideeën te delen. Een omgeving waarin studenten vrij durven te spreken. Een veilig leerklimaat staat bij mij hoog in het vaandel. De brainstormsessies werden in mijn eigen klassen uitgevoerd, aangezien ik de enige docent ben die deze klassen Duits onderwijs. Hierdoor wist ik waar de haken en ogen zouden kunnen zitten met betrekking tot het uitspreken van een eigen mening of idee. Voorafgaand aan de brainstormsessie zorgde ik voor enkele afspraken en wanneer een student zich hier niet aan hield, werd hij of zij verwijderd uit de brainstormsessie. Dit deed ik om het veilige klimaat zo goed mogelijk te bewaken. Bovendien wist ik op voorhand dat sommige studenten, ook met regels, klassikaal hun mening niet zouden willen delen. Dit maakte dat ik de studenten eerst in duo's liet praten over hun ideeën met betrekking tot de vakintegratie. Daarbij liep ik rond, dit om op deze wijze zoveel mogelijk data te verzamelen. Van sommige studenten wist ik namelijk dat ze prima met mij informatie zouden willen delen, maar met sommige klasgenoten voelen ze de vertrouwensband niet, dus klassikaal is een stap te ver. Het zou zonde zijn geweest als vanuit dat oogpunt, belangrijke input verloren zou zijn gegaan.

Gedurende de uitvoering van de testfase was mijn pedagogisch handelen van belang. Zonder een veilig leerklimaat, durven studenten vaak geen oefeningen uit te voeren, waarbij zij in de vreemde taal moeten spreken. Doordat ik een veilig leerklimaat gecreëerd heb en een vertrouwensband ontwikkeld heb met de studenten die deelnamen aan de testfase kwam de ontwikkeling van het beroepsproduct tot zijn recht.

De studenten durfden te spreken en niet alleen positieve, maar ook negatieve punten van het beroepsproduct te benoemen. Dit is van belang geweest, omdat het meenemen van feedback van studenten, recht doet aan de kwaliteit van het beroepsproduct.

Naast de bekwaamheden, werden ook andere competenties aangesproken gedurende het proces. Dit zijn bijvoorbeeld de interpersoonlijke competentie en organisatorische competentie geweest. Dit staat in verbinding met de brede professionele basis.

- Brede professionele basis

Organiseren, innoveren, plannen, communiceren, reflectief, onderzoeken, ontwikkelingsgericht zijn, samenwerken, samen leren, inspireren en flexibel zijn, zijn de werkwoorden die opgenomen zijn in de brede professionele basis. Deze zijn allen terug te zien in het proces dat ik doorlopen heb om tot het beroepsproduct te komen.

Het proces om tot een beroepsproduct te komen vereiste van mij dat ik ontwikkelingsgericht te werk zou gaan. De nieuwsgierigheidsvraag moest kunnen leiden tot het ontwikkelen van een beroepsproduct. Wanneer ik niet gericht zou zijn op een ontwikkeling, die de onderwijspraktijk ten goede zou komen, zou er geen succesvol beroepsproduct ontwikkeld zijn.

Het onderzoek vereiste van mij doorzettingsvermogen. Ondanks dat het onderzoek op enkele momenten stil heeft gelegen, heb ik het wel weer opgepakt. Dit kwam doordat ik die ontwikkeling in gang wilde zetten en een innovatie in de huidige onderwijspraktijk wilde doorvoeren. Het onderwijs innoveren en dit in samenwerking met zowel docenten als studenten te doen, zodat het onderwijs verbeterd wordt, dat is iets waar ik warm voor loop. Dit vereiste dan ook samenwerking en communicatie.

Door middel van het betrekken van mijn collega's in het onderzoek, inspireerde ik hen. Ze benaderden mij meermaals om te checken of er al verdere ontwikkelingen waren die ik nog niet aan hen had voorgelegd. Op dat punt werd ook mijn manier van communiceren aangesproken. Toen ik besloot mijn onderzoek tijdelijk 'on hold' te zetten, was het van belang dit te delen met de personen die ik tot dat moment al betrokken had. Daarvan heb ik geleerd dat duidelijke communicatie vanuit mij, bijdraagt aan begrip vanuit collega's. Bovendien weten zij op deze wijze ook waar zij aan toe zijn. Dit is iets wat ik in mijn toekomstig handelen meeneem.

In het onderzoeksproces leerde ik niet alleen, maar leerde ik samen met de collega's. Dit is voor mij waardevol geweest, omdat ik op deze wijze zelf ook een beter beeld ontwikkelde met betrekking tot de beroepspraktijk van mijn studenten. Deze kennis komt mijn manier van onderwijs geven ten goede. Bovendien maakte dat ook dat ik actiever ben geworden in het verkennen van de andere modules die aangeboden worden binnen de opleiding. Op deze wijze laat ik mij inspireren voor mijn eigen onderwijspraktijk. Naar mijn mening is het voor mijn brede professionele basis niet alleen belangrijk dat ik ervoor zorg dat ik anderen inspireer, maar dat ik ook zorg dat ik inspiratie opdoe.

Communicatie was van belang om de juiste experts met betrekking tot het onderzoeksthema te vinden. Dit lukte door te bellen naar zowel het Goethe Instituut van Amsterdam als het Duitsland Instituut Amsterdam. Via deze weg kreeg ik verschillende namen te horen. Door middel van het inzetten van LinkedIn, heb ik contacten kunnen leggen en de juiste experts gevonden. Dit vereiste ook planning van mij, een moment inplannen waarop ik met deze personen kan spreken. Dit vroeg iets van mijn flexibiliteit, ik moest natuurlijk rekening houden met hun agenda's. Ik had belang aan een interview en brainstormsessie met hen en zij niet direct andersom.

Ook mijn vaardigheden met betrekking tot organiseren werden aangesproken. Op welke wijze kan ik een brainstormsessie met een gehele klas succesvol organiseren. Ik heb daarbij ontdekt dat het voor het organiseren van een goede brainstormsessie van belang is dat er gekeken wordt naar de beschikbare tijd en dat dit ook duidelijk gecommuniceerd wordt met de deelnemers aan de brainstormsessie. Dit is iets wat ik in mijn toekomstig handelen als docent meeneem, wanneer ik brainstormsessies organiseer of zelf deelnemer ben van een brainstormsessie.

Gedurende het proces is er veel gevraagd van mijn planningsvaardigheden. Deze waren in eerste instantie niet realistisch. Door vertragingen in het onderzoeksproces werd er van mij vereist opnieuw te plannen. Daarbij moest ik flexibel zijn, ondanks dat zowel mijn collega's als ik belang hadden bij het onderzoek, kon ik niet van hen verwachten dat zij op elk moment dat het voor mij goed uitkwam beschikbaar zouden zijn. In het proces heb ik voor de toekomst geleerd, dat je met collega's het best ver vooruit kunt plannen, wanneer je langer dan 15 minuten van hun tijd wilt benutten.

Mijn flexibiliteit werd ook aangesproken, toen bleek dat toch ook de studenten een rol moesten spelen in de testgroep. Dit had ik op voorhand, op basis van het opgestelde pakket van eisen en de conceptversie van het beroepsproduct, niet voorzien. Echter, bleek uit de samenwerking met de collega's, dat een ingevuld voorbeeld een wens was. Om te controleren of dit voorbeeld ook duidelijk en uitvoerbaar was, was het van belang hierop te reflecteren met de studenten.

Zowel gedurende het proces als aan het eind van het proces heb ik gereflecteerd. Reflecteren op de ontwikkelde richtlijnen en verschillende versies van het beroepsproduct heeft bijgedragen aan een daadwerkelijk inzetbaar beroepsproduct. Het beroepsproduct inspireert om verdere taaltaken te ontwikkelen, waardoor het onderwijs voor de studenten betekenisvoller wordt. Naast reflecteren op het proces en het beroepsproduct, ben ik in staat te reflecteren op wat dit bijdraagt aan mijn rol als professional. Dit is van belang, om mijn handelen in de toekomst, waar nodig, te kunnen aanpassen of verbeteren.

Wanneer ik terugkijk op het proces zie ik dat ik een adaptieve houding heb laten zien. Het proces heeft bijgedragen aan het feit dat ik mij gedurende het proces heb blijven ontwikkelen in mijn werk. Ik heb nieuwe inzichten opgedaan om mijn lessen betekenisvoller te kunnen maken voor mijn studenten. Dit heb ik gedaan, door samen met en voornamelijk ook van mijn collega's en experts te leren. Bovendien is de trend die in het proces onderzocht is, een actuele trend die aansluit bij de beroepscontext waarin ik les geef. Het beroepsproduct dat vanuit het proces ontwikkeld is, maakt dat ik mijn onderwijs aan kan laten sluiten op de beroepscontext.

8. Literatuurlijst

Agasi, A., Kranenburg, E., de Vries, H., van de Kraats, J., Mars, K. & Westra, K. (2021). *Wat is vakintegratie?* Vakintegratie6.webnode.nl. Geraadpleegd van: <https://vakintegratie6.webnode.nl/wat-is-vakintegratie/>

Deltion College (z.j.a). Ben jij nu al je volgende reis aan het plannen? *Travel, Leisure & Hospitality Magazine*, 8-9.

Deltion College (2022). International Tourism Studies. *Tweetalige opleidingen, met internationaal erkende diploma's en certificaten*, 8-9.

Deltion College (z.j.b). Onderwijsvisie Modulewijzer interactief. Geraadpleegd van [D.O.E.N. - Onderwijsvisie Modulewijzer interactief.pdf - Alle documenten \(sharepoint.com\)](#)

Elburg, V. van, & Helmetjen, H. (2021). Taxonomieën in het onderwijs- deel 3: ERK. Geraadpleegd van <https://www.vernieuwonderwijs.nl/taxonomieen-in-het-onderwijs-deel-3-erk/>

Farley-Reijnen, G. (2013). STARRT-methode. Opgehaald van: <https://meesterschap.wordpress.com/2013/06/09/starrt-methode/>

Fasoglio, D., Jong, K. de, Trimbos, B., Tuin, D., & Beeker, A. (2015). Taalprofielen 2015: herziene versie van Taalprofielen 2004. Enschede: SLO.

Gresnigt, R., Slangen, L., & Brouwer, W. (2017). Vakkenintegratie: daar kun je op rekenen! Vakoverstijgend werken aan creatief, kritisch en probleemoplossend denken. In: M. van Zanten (red.). *Rekenen-wiskunde in de 21e eeuw. Ideeën en achtergronden voor primair onderwijs* (pp. 33-42). Utrecht / Enschede: Panama, Universiteit Utrecht / NVORWO / SLO

Kennisplatform voor het onderwijs (2019). *Wat zijn de opbrengsten van vakintegratie?*. Wij-leren.nl. Geraadpleegd van <https://wij-leren.nl/opbrengsten-vakintegratie-leergebied.php>

Kraaipeel-Twickler, A. (1996). Leren binnen een modulair onderwijssysteem. *Levende Talen Magazine*, 83(510), 321–324. Geraadpleegd van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1058>

Landelijk Kennisinstituut Cultuur educatie. (2017). *Kinderen denken niet in vakken: over vakoverstijgend werken en toekomstgericht onderwijs*. Ikca.nl. Geraadpleegd van <https://www.ikca.nl/artikel/kinderen-denken-niet-in-vakken/>

van Midwoud, A., Smit, M. en van der Linde, A. (z.j.) *HOSP algemeen*. Xerte.deltion.nl. Geraadpleegd van [HOSP algemeen - Hospitality \(deltion.nl\)](#)

P. Reason, H.B. (2008). *The sage handbook of action research: Participative inquiry and practice*. Sage Publications.

Talen, W. (2007). Special Werkplaats Talen. *Levende Talen Magazine*, 94(2), 25–86. Geraadpleegd van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/303>

Van Dale (2022). *Betekenis 'integreren'*. vandale.nl. Geraadpleegd van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/integreren#.ZBdplXbMJPY>

Werkgroep Duits in de beroepscontext (2017). *Duits mbo*. Duitsmbo.nl. Geraadpleegd van [Home - Werkgroep Duits in de Beroepscontext \(duitsmbo.nl\)](#).

9. Bijlagen

9.1 Versie 1 beroepsproduct

9.1.1 Format taaltaak

Onderstaand een screenshot van het format zoals deze in Canva gemaakt is.

The screenshot shows a template for a language task. It features a title 'Taaltaak' in a large, bold, purple font. Below the title is a section labeled 'Thema:' with a horizontal line underneath. This is followed by a table with seven rows, each with a green header and a light pink body. The headers are: 'Vaardigheid:', 'ERK-niveau:', 'Onderwerp:', 'Soort gesprek:', 'Rol en opdracht van student:', 'Rol en opdracht van gesprekspartner:', and 'Benodigde (hulp)middelen:'. Below the table is a purple box labeled 'Leerdoelen' containing three bullet points. This is followed by another purple box labeled 'Link met het beroep'. Below these is a large green box labeled 'Situatie omschrijving:'. This is followed by a purple box labeled 'Wie speel je?'. Below that is another purple box labeled 'Wat is je opdracht?'. Finally, at the bottom, is a purple box labeled 'Feedback van docent en/ of medestudent'.

Taaltaak	
Thema:	
Vaardigheid:	
ERK-niveau:	
Onderwerp:	
Soort gesprek:	
Rol en opdracht van student:	
Rol en opdracht van gesprekspartner:	
Benodigde (hulp)middelen:	

Leerdoelen

-
-
-

Link met het beroep

Situatie omschrijving:

Wie speel je?

Wat is je opdracht?

Feedback van docent en/ of medestudent

9.1.2 Checklist taaltaak

Onderstaand een screenshot van de checklist zoals deze in Canva is gemaakt.

Checklist voor een taaltaak

- ☐ Is het taaltaak format volledig ingevuld?
- ☐ Is het onderwerp en de daarbij behorende situatie realistisch en authentiek? Zouden studenten zich hierbij iets kunnen voorstellen en kan het in de praktijk voorkomen?
- ☐ Kan de student de taaltaak zonder vragen te moeten stellen uitvoeren? Oftewel: zijn zowel de opdracht als de rol duidelijk geformuleerd?
- ☐ Is de taaltaak door minimaal één docent Duits & één docent Hospitality beoordeeld aan de hand van de checklist?

Is een van de vragen met nee beantwoord? → Pas de taaltaak aan.

Zijn alle vragen met ja beantwoord? → Zet de taaltaak in in de les.

9.2 Versie 2 beroepsproduct

9.2.1 Format taaltaak

Om ervoor te zorgen dat het beroepsproduct niet verspringt is deze op de volgende pagina opgenomen.

TAALTAAK

THEMA:

Vaardigheid:	
ERK-niveau	
Onderwerp:	
Soort gesprek:	
Rol en opdracht van student:	
Rol van de gesprekspartner:	
Het gesprek voer je met:	
Tijd voor taalkaak: - Voorbereiding - Uitvoering	
Benodigde (hulp)middelen:	

Vaardigheden vanuit Duits	Vaardigheden vanuit Hospitality
• • • •	• • • •

Leerdoelen

-
-
-

Link naar het beroep

Situatie omschrijving

Wie speel je?

Wat is je opdracht?

Welke zinnen kunnen je helpen?

-
-
-
-
-

Feedback van docent en/ of medestudent

Checklist voor een ontwikkelde taaltaak

1. Is het taaltaak format volledig ingevuld?
2. Is het onderwerp en de daarbij behorende gespreksituatie realistisch en authentiek. Zouden studenten zich hierbij iets voor kunnen stellen en kan het in de praktijk voorkomen?
3. Is het duidelijk bij welk ERK-niveau deze taaltaak aansluit. Is daarbij de omschrijving van het beheersingsniveau, zoals in Taalprofielen (2015) omschreven, opgenomen?
4. Kan de student de taaltaak zonder vragen te moeten stellen uitvoeren? Oftewel: Zijn zowel de rol als de opdracht duidelijk geformuleerd?
5. Is de taaltaak door minimaal één docent Duits & één docent Hospitality beoordeeld aan de hand van de checklist?
 - Wanneer op één of meerdere van de bovenstaande vragen het antwoord **nee** is → Pas de taaltaak aan. **Tip:** Denk aan overleg met je collega Duits of Hospitality.
 - Wanneer op alle vragen het antwoord **ja** is → Plaats de taaltaak in het online archief. Zet de taaltaak op een gewenst moment in, in de les.

9.2.3 Voorbeeld taaltaak

Om ervoor te zorgen dat het beroepsproduct niet verspringt is deze op de volgende pagina opgenomen.

TAALTAAK

THEMA: RESERVERING

Vaardigheid:	Gespreksvaardigheid
ERK-niveau	A1: Ik kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreektempo te herhalen of opnieuw te formuleren en mij helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.
Onderwerp:	Het controleren van een reservering
Soort gesprek:	Telefoongesprek
Rol en opdracht van student:	Receptionist: gast bellen om reservering te controleren Gast: spelen van de gast
Rol van de gesprekspartner:	Receptionist: spelen van de receptionist Gast: spelen van de gast
Het gesprek voer je met:	Medestudent → Jullie mogen de voorbereiding gezamenlijk uitvoeren
Tijd voor taalkaak:	Vorbereiding op gesprek: 30 minuten Uitvoering van gesprek: 2x 3 minuten
Benodigde (hulp)middelen:	Woordenboek Device om gesprek mee op te nemen

Vaardigheden vanuit Duits gespreksvaardigheid	Vaardigheden vanuit Hospitality telefoongesprek
- Je kan mensen om dingen vragen, begrijpen wanneer om iets gevraagd wordt, voor iets bedanken. - Je kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden over concrete onderwerpen.	- Je kan klantgericht via de telefoon communiceren. - Je kan de do's en don'ts van telefoneren toepassen.

Leerdoelen

- Aan het eind van deze taalkaak ben je in staat een formeel telefoongesprek te starten en af te sluiten.
- Aan het eind van deze taalkaak ben je in staat de Duitse beleefdheidsvormen in te zetten in een telefoongesprek.
- Aan het eind van deze taalkaak heb je minimaal 10 nieuwe Duitse woorden leren kennen.

Link naar het beroep

Wanneer je in als receptionist op een vakantiepark werkt zul je gasten moeten bellen om te controleren of de reserveringen kloppen. Dit kunnen ook Duitse gasten zijn.

Situatie omschrijving

Je werkt op een vakantiepark achter de receptie. Je controleert de binnenkomende reserveringen. Er komt een reservering binnen van meneer Müller. Hij wil twee van jullie huurfietsen reserveren van maandag 18 januari tot en met donderdag 21 januari. Je wilt de reservering koppelen aan zijn verblijf. Je ontdekt dat hij een verblijf heeft geboekt van dinsdag 19 januari tot en met donderdag 21 januari. Je belt hem op om te controleren of de reservering klopt.

Wie speel je?

Je speelt zowel de receptionist als meneer Müller. Je wisselt na één gesprek van rol met je medestudent.

De receptionist is een vriendelijk, behulpzaam en klantgericht.
Meneer Müller neemt de tijd om de receptionist te woord te staan.

Wat is je opdracht?

Receptionist: Je belt meneer Müller. Je controleert of de data van zijn reservering voor zowel het verblijf als de fietsen kloppen. Je vraagt of hij het wil herhalen. Je geeft aan dat je de reservering aanpast naar de wens van meneer Müller. Je bedankt meneer Müller voor het gesprek. Je wenst hem alvast veel plezier met zijn verblijf op het park. Je geeft aan dat hij bij vragen altijd kan bellen.

Meneer Müller: Je staat de receptionist te woord. De datum voor de reservering van de fietsen niet kloppen niet. Je vertelt de receptionist welke data je wel de fietsen wilt reserveren en herhaalt dit ook. Je bedankt de receptionist voor het controleren.

Bij de voorbereiding op het gesprek mag je gebruik maken van je lesboek en een woordenboek.
Je mag het gesprek uitschrijven.
Zorg ervoor dat je een opname maakt van beide gesprekken.

Feedback van docent en/ of medestudent

Noteer hier welke feedback jullie voor elkaar hebben. Upload zowel dit document als de opname op Cumlaude in het inleverpunt voor taaltaken. De docent zal de feedback aanvullen.

9.3 Eindversie beroepsproduct

9.3.1 Format taaltaak

Om ervoor te zorgen dat het beroepsproduct niet verspringt is deze op de volgende pagina opgenomen.

*Ten opzichte van de tweede versie zijn er enkele ondersteunde omschrijvingen toegevoegd naar aanleiding van de feedback van de experts. Gezien ik verwacht dat, na een aantal keer een taaltaak te hebben ontwikkeld, de behoefte aan ondersteunde omschrijvingen verval, zorg ik ervoor dat de tweede versie van het format ook in de online omgeving op Teams wordt opgenomen.

TAALTAAK

THEMA:

Vaardigheid:	
ERK-niveau	Noteer hier het ERK-niveau inclusief de omschrijving van het beheersingsniveau zoals opgenomen in Taalprofielen (2015).
Onderwerp:	
Soort gesprek:	
Rol en opdracht van student:	
Rol van de gesprekspartner:	
Het gesprek voer je met:	medestudent – Duits docent – externe gesprekspartner (Haal weg wat niet van toepassing is.)
Tijd voor taalkaak: - Voorbereiding - Uitvoering	
Benodigde (hulp)middelen:	Denk aan: woordenboek, device voor opname, woordenlijst uit lesboek

Vaardigheden vanuit Duits	Vaardigheden vanuit Hospitality
(Neem minimaal twee vaardigheden op waaraan gewerkt wordt.) • •	(Neem minimaal twee vaardigheden op die terugkomen in de opdracht.) • •

Leerdoelen

(Neem minimaal drie leerdoelen op.)

-
-
-

Link naar het beroep

(Noteer hier wat de verbinding is met het beroep.)

Situatie omschrijving

(Omschrijf hier de situatie waarop het gesprek gebaseerd moet worden.)

Let op → Zorg dat situatie realistisch en authentiek is

Hier is samenwerking tussen docent hospitality en Duits van belang.

Wie speel je?

(Omschrijf hier uitgebreider de rol die de student speelt.)

Wat is je opdracht?

(Omschrijf hier uitgebreider de opdracht van de student.)

Welke zinnen kunnen je helpen?

(Neem hier, afhankelijk van het niveau van de opdracht enkele woorden/zinnen op die de student kunnen helpen (minimaal 5).)

-
-
-
-
-

Feedback van docent en/ of medestudent

Maak een keuze:

1. De studenten voeren de opdracht onderling uit buiten de les, ze maken daarbij een opname die ze online aanleveren.
2. De student voert de taak uit met jouw als docent
3. De studenten voeren de opdracht uit in de les, waarbij jij ze ondertussen van feedback voorziet.

Checklist voor een ontwikkelde taaltaak

1. Is het taaltaak format volledig ingevuld?
2. Is het onderwerp en de daarbij behorende gespreksituatie realistisch en authentiek. Zouden studenten zich hierbij iets voor kunnen stellen en kan het in de praktijk voorkomen?
3. Is het duidelijk bij welk ERK-niveau deze taaltaak aansluit. Is daarbij de omschrijving van het beheersingsniveau, zoals in Taalprofielen (2015) omschreven, opgenomen?
4. Kan de student de taaltaak zonder vragen te moeten stellen uitvoeren?
Oftewel: Zijn zowel de rol als de opdracht duidelijk geformuleerd?
5. Zijn er minimaal vijf helpende zinnen/woorden toegevoegd aan de taaltaak?
6. Is de taaltaak door minimaal één docent Duits & één docent Hospitality beoordeeld aan de hand van de checklist?
 - Wanneer op één of meerdere van de bovenstaande vragen het antwoord **nee** is → Pas de taaltaak aan. **Tip:** Denk aan overleg met je collega Duits of Hospitality.
 - Wanneer op alle vragen het antwoord **ja** is → Plaats de taaltaak in het online archief in Teams. Zet de taaltaak op een gewenst moment in, in de les.

9.3.3 Voorbeeld taaltaak

Om ervoor te zorgen dat het beroepsproduct niet verspringt is deze op de volgende pagina opgenomen.

TAALTAAK

THEMA: RESERVERING

Vaardigheid:	Gespreksvaardigheid
ERK-niveau	A1: Ik kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreektempo te herhalen of opnieuw te formuleren en mij helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.
Onderwerp:	Het controleren van een reservering
Soort gesprek:	Telefoongesprek
Rol en opdracht van student:	Receptionist: gast bellen om reservering te controleren Gast: spelen van de gast
Rol van de gesprekspartner:	Receptionist: spelen van de receptionist Gast: spelen van de gast
Het gesprek voer je met:	Medestudent → Jullie mogen de voorbereiding gezamenlijk uitvoeren
Tijd voor taalkaak:	Vorbereiding op gesprek: 30 minuten Uitvoering van gesprek: 2x 3 minuten
Benodigde (hulp)middelen:	Woordenboek Device om gesprek mee op te nemen

Vaardigheden vanuit Duits gespreksvaardigheid	Vaardigheden vanuit Hospitality telefoongesprek
- Je kan mensen om dingen vragen, begrijpen wanneer om iets gevraagd wordt, voor iets bedanken. - Je kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden over concrete onderwerpen.	- Je kan klantgericht via de telefoon communiceren. - Je kan de do's en don'ts van telefoneren toepassen.

Leerdoelen

- Aan het eind van deze taalkaak ben je in staat een formeel telefoongesprek te starten en af te sluiten in het Duits.
- Aan het eind van deze taalkaak ben je in staat de Duitse beleefdheidsvormen in te zetten in een telefoongesprek.
- Aan het eind van deze taalkaak heb je minimaal 10 nieuwe Duitse woorden geleerd.

Link naar het beroep

Wanneer je in als receptionist op een vakantiepark werkt zul je gasten moeten bellen om te controleren of de reserveringen kloppen. Dit kunnen ook Duitse gasten zijn.

Situatie omschrijving

Je werkt op een vakantiepark achter de receptie. Je controleert de binnenkomende reserveringen. Er komt een reservering binnen van meneer Müller. Hij wil twee van jullie huurfietsen reserveren van maandag 18 januari tot en met donderdag 21 januari. Je wilt de reservering koppelen aan zijn verblijf. Je ontdekt dat hij een verblijf heeft geboekt van dinsdag 19 januari tot en met donderdag 21 januari. Je belt hem op om te controleren of de reservering klopt.

Wie speel je?

Je speelt zowel de receptionist als meneer Müller. Je wisselt na één gesprek van rol met je medestudent.

De receptionist is een vriendelijk, behulpzaam en klantgericht.
Meneer Müller neemt de tijd om de receptionist te woord te staan.

Wat is je opdracht?

Receptionist: Je belt meneer Müller. Je controleert of de data van zijn reservering voor zowel het verblijf als de fietsen kloppen. Je vraagt of hij het wil herhalen. Je geeft aan dat je de reservering aanpast naar de wens van meneer Müller. Je bedankt meneer Müller voor het gesprek. Je wenst hem alvast veel plezier met zijn verblijf op het park. Je geeft aan dat hij bij vragen altijd kan bellen.

Meneer Müller: Je staat de receptionist te woord. De datum voor de reservering van de fietsen niet kloppen niet. Je vertelt de receptionist welke data je wel de fietsen wilt reserveren en herhaalt dit ook. Je bedankt de receptionist voor het controleren.

Bij de voorbereiding op het gesprek mag je gebruik maken van je lesboek en een woordenboek.

Welke zinnen/ woorden kunnen je helpen?

Guten Tag, Sie sprechen mit ...	Goedendag, u spreekt met
Fährtrader	fietsen
Sie haben reserviert.	U heeft gereserveerd.
Januar	januari
Das stimmt (nicht).	Dat klopt niet.
Ich wünsche Ihnen einen angenehmen Aufenthalt.	Ik wens u een fijn verblijf.

Feedback van docent en/ of medestudent

Noteer hier welke feedback jullie voor elkaar hebben. Lever upload je zowel dit document als de opname op Cumlaude in het inleverpunt voor taaltaken. De docent zal de feedback aanvullen.

9.4 Verzamelde gegevens uit interviews en brainstormsessies

9.4.1 Interviews met docenten

In de interviews met de twee docenten Duits en de vier docenten Hospitality is hen eerst gevraagd naar de huidige vormgeving van het vak/de modules. Dit om tot een antwoord op de eerste deelvraag te komen. Niet alle informatie is meegenomen in deze samenvatting. Wel leest u in deze samenvatting de punten die van belang zijn geweest bij het opstellen van het pakket van eisen. In hoofdstuk 6.1 heeft u de conclusie van deelvraag 1 kunnen lezen.

Het vragen naar de huidige vormgeving, maakte dat voorafgaand aan het spreken over vakintegratie, kritisch gekeken werd naar hoe het onderwijs nu is vormgegeven. In de interviews werd bevestigd dat er geen verbindingen zijn tussen het generieke vak Duits en de modules van Hospitality. De docenten Duits gaven aan dat bij de toetsing van spreek- en gespreksvaardigheid wel ingespeeld wordt op de beroepspraktijk. In het eerste leerjaar komt dit echter nog niet aan bod. De docenten Hospitality gaven aan, dat er voor de studenten die voor de internationale richting gekozen hebben, wel een verbinding wordt gelegd met het vak Engels.

Na het bespreken van de huidige vormgeving, zijn de verschillende vormen van vakintegratie, zoals deze opgenomen zijn in de conceptmap, toegelicht. In de interviews is gevraagd naar welke vorm van vakintegratie de voorkeur heeft. Hieruit bleek dat vijf van de zes geïnterviewde docenten de voorkeur uitspraken voor genest onderwijs. Mijn eigen voorkeur gaat hier ook naar uit. De docent die geen voorkeur uitsprak voor genest onderwijs, had het voorkeur voor interdisciplinair onderwijs. Wel gaf hij daarbij aan, dat dit onderzoek dat niet zou kunnen realiseren.

In de interviews benadrukte een van de docenten Duits dat het van belang is, dat het niveau dat van de studenten verwacht wordt, voor de studenten duidelijk is. Dit aangezien er een groot verschil is in het niveau waarop zij een gesprek moeten kunnen voeren en een presentatie moeten kunnen houden in het Nederlands ten opzichte van in het Duits. Wanneer voor de studenten dit verschil niet duidelijk is, kan dit volgens deze docent angst voor gesprek- en spreekvaardigheid Duits opleveren. Ik kan mij vinden in wat deze docent hierover heeft gezegd.

Wanneer er over de voor- en nadelen van het integreren gesproken wordt, wordt er door de docenten Hospitality benoemd dat de studenten door middel van vakintegratie beter voorbereid zullen zijn op stages. Zij zien nu dat studenten vaak pas op stage het belang van Duits ontdekken. Als beginnend docent Duits binnen deze opleiding kan ik dit bevestigen. De studenten in leerjaar twee hebben meermaals benoemd dat zij door de stage pas gezien hebben dat Duits leren wel handig is. De docenten Duits zagen als voordeel dat door de interesse van de studenten voor de beroepspraktijk hun motivatie kan groeien als dit nog meer betrokken wordt in de lessen Duits dan dat dit nu wordt gedaan. Als belangrijkste nadeel werd door alle docenten genoemd dat er geen ondersteuning op het gebied van Duits tijdens de lessen van Hospitality kan worden gegeven, aangezien hierbij geen docent Duits aanwezig is.

Eén docent Duits en twee docenten Hospitality benoemden, dat vakintegratie de samenwerking tussen de collega's kan bevorderen. Volgens hen is het goed om te weten wat er speelt bij elkaars vak. Hierdoor kun je als docenten ervoor zorgen dat de studenten geen dubbel werk verrichten. Bovendien kun je door samenwerking zelf de verbindingen gaan zien en de verbindingen inzichtelijk maken voor de studenten. 'Wanneer wij als docenten de verbindingen niet kennen zien de studenten ze zeker niet', sprak één van de docenten Hospitality uit tijdens het interview.

In de interviews is aan de docenten de vraag gesteld: 'Wat zijn in jouw ideaalbeeld de drie belangrijkste zaken om rekening mee te houden bij het ontwikkelen van een beroepsproduct dat de vakintegratie mogelijk maakt?'. Daaruit kwamen twee gemeenschappelijke delers naar voren, namelijk: het moet niet tijdrovend zijn om met het beroepsproduct te werken en de docenten Duits en de docenten Hospitality moeten een gezamenlijke verantwoordelijkheid kunnen dragen.

Aan het eind van de interviews is gevraagd aan wat voor een vorm van beroepsproduct de docenten behoefte hebben. De meeste docenten gaven aan, dat ze het fijn zullen vinden, als er een opzet voorgedragen wordt om de vakintegratie te realiseren. Iets dat hen ondersteuning biedt om de lessen voor de studenten betekenisvoller te maken. Daarbij vonden ze het van belang dat er met de wensen van de studenten rekening wordt gehouden.

Verschillende docenten Duits en docenten Hospitality gaven aan dat voor het laten slagen van de vakintegratie, het van belang is, dat er onderling wordt samengewerkt. Zij zien graag dat het beroepsproduct dit stimuleert.

9.4.2 Brainstormsessies met docenten en studenten

- Docenten

De vraag die gesteld is voorafgaand aan de brainstormsessie is: 'Hoe zie jij het voor je Duits te integreren binnen de modules van Hospitality?'.

In de verschillende brainstormsessies met de docenten kwam naar voren dat ze het voor zich zien om de studenten opdrachten te laten uitvoeren waarin de inhoud en vaardigheden vanuit beide vakken aangesproken worden. Daarbij hadden zowel één docent Duits als drie docenten Hospitality de kanttekening, dat er geen docenten Duits de module Hospitality onderwijzen en er dus geen ondersteuning aanwezig is voor de studenten op dat vlak. De docent Duits gaf aan het prettiger te vinden als, in de lessen die zij geeft, de verbinding met de praktijk meer inzichtelijk gemaakt kan worden. Hierin kan ik mij als docent Duits ook terugvinden. De docenten Hospitality gaven aan, dat de modules momenteel al veel tijd vergen van de studenten en bepaalde onderdelen als moeilijk worden ervaren. Zij denken daarom dat de integratie van Duits binnen de modules het behalen van de gestelde doelen en het gestelde niveau in het geding kan brengen. Dit zowel voor Duits als voor de module Hospitality, omdat er in hun ogen onvoldoende tijd is in de module lessen om ruimte te maken voor de integratie. Ook de docenten Duits zijn bang dat het niveau van spreek- en gespreksvaardigheid in gevaar komt, wanneer er zonder begeleiding aan gewerkt wordt.

Alle docenten zien er wel een meerwaarde in dat er verbindingen inzichtelijk gemaakt worden voor de studenten, maar zien er meer voordeel in als dit terugkomt in de lessen van Duits dan in de modules van Hospitality. De meerderheid van de docenten gaf in de brainstormsessies aan behoefte te hebben aan een beroepsproduct dat ondersteuning biedt bij het ontwikkelen van lesmateriaal dat het onderwijs voor de studenten interessanter maakt. Eén van de docenten Duits gaf aan graag kant en klaar lesmateriaal te ontvangen.

- Studenten

Voorafgaand aan de brainstormsessie zijn aan de studenten de verschillende vormen van vakintegratie voorgelegd en uitgelegd.

De vraag die gesteld is aan de studenten, is: 'Hoe zie jij het voor je Duits spreek- en gespreksvaardigheid te integreren binnen de modules van Hospitality?'. De vraag is ook omgekeerd gesteld. 'Hoe zie jij het voor je, inhoud van de modules Hospitality te integreren binnen spreek- en gespreksvaardigheid Duits?'. Dit is gedaan in verband met wat er in de brainstormsessies met de docenten naar voren is gekomen.

In de brainstormsessies bleek dat de meerderheid van de studenten, net als de docenten, een voorkeur had voor genest onderwijs. Zij zagen graag dat er wel een verbinding gecreëerd werd, maar dat het wel los van elkaar bleef bestaan. Opvallend was, dat ook de studenten de voorkeur uitspreken voor het integreren van inhoud uit de modules Hospitality in de lessen Duits in plaats van andersom. Enkele studenten gaven aan, dat ze het verwarrend zouden vinden, als ze bij de lessen van de modules Hospitality ook Duits moeten spreken. Ook waren er studenten die aangeven, met minder plezier een module les te volgen als hierin Duits is opgenomen. De anderhalf uur Duits die ze nu hebben, is in hun ogen meer dan voldoende.

Uit de brainstormsessie met de studenten is in verschillende klassen naar voren gekomen, dat wanneer er vakintegratie plaatsvindt met betrekking tot spreek- en gespreksvaardigheid, dit voornamelijk gericht moet zijn op de inhoud van presentaties en gesprekken en niet op de grammatica en uitspraak. Een werkvorm die veel benoemd werd, was: rollenspel.

De studenten gaven aan dat de verbinding niet iedere les te zien hoeft te zijn, maar het wel fijn is als het vaker gebeurt dan nu het geval is. Daarbij spraken meerdere studenten ook uit, dat het niet alleen fijn zou zijn de verbinding met de modules Hospitality te maken, maar ook met andere modules.

In alle brainstormsessies is benadrukt, dat de docent Duits aanwezig moet zijn voor de ondersteuning/begeleiding. Dit was een van de redenen, dat de voorkeur werd uitgesproken de integratie in de generieke lessen Duits te laten plaatsvinden.

Met betrekking tot lesmateriaal op papier of online dat de vakintegratie mogelijk maakt, werden er verschillende voorkeuren uitgesproken. Wanneer er gekeken wordt naar de meerderheid van de huidige eerstejaarsstudenten zou er gekozen moeten worden voor online beschikbaar lesmateriaal.

Een specifiek punt dat in de brainstormsessie met de studenten uit leerjaar twee naar voren kwam is dat wanneer de koppeling in het eerste leerjaar beter gelegd zou zijn geweest, zij mogelijk beter voorbereid geweest waren op stage. Daarnaast gaven ze aan, dat ze verwachten dat het zien van de verbindingen, de motivatie verhoogd. Dit hebben zij namelijk zelf ervaren, toen ze in de stages merkten dat Duits belangrijker was dan ze op voorhand gedacht hadden.

9.4.3 Interviews en brainstormsessies met externe experts

Een bevinding die uit de verzamelde gegevens van de interviews en brainstormsessies met de docenten en studenten naar voren kwam is dat vrijwel unaniem de vorm van genest onderwijs de voorkeur heeft. Bovendien is de voorkeur uitgesproken voor het verrijken van het generieke vak Duits met de inhoud van de modules van Hospitality in plaats van andersom. Dit week af van wat ik in de trendanalyse ontdekt had en daarmee ook van de hoofdvraag die gesteld was. De externe experts hebben tijdens de interviews deze bevindingen voorgelegd gekregen.

De externe experts werd de vraag gesteld of zij genest onderwijs als een geschikte vorm voor de integratie van spreek- en gespreksvaardigheid Duits in de modules Hospitality zien.

Expert D.D. liet weten dat de vorm van genest onderwijs de studenten de relevantie van wat ze leren beter kan laten begrijpen en dat genest onderwijs bijdraagt aan betekenisvol leren. Ze ziet dit als een geschikte vorm, omdat het de studenten helpt de verbanden te leggen tussen verschillende vakgebieden. Ook laat het hun zien hoe kennis en vaardigheden vanuit verschillende disciplines met elkaar samenhangen. Daarbij vermeldde zij, dat dit in het algemeen het begrip en de motivatie van studenten vergroot.

D.D. liet in het interview ook weten, dat het lastig is de inhoud vanuit taalvakken volledig in modules onder te brengen. Daarbij gaf ze aan dat dit zeer waarschijnlijk niet het gewenste resultaat zal opleveren. De kans is in haar ogen zeer groot, dat de taal een ondergeschoven kindje wordt, waardoor het niveau en de doelen niet behaald worden. Dit aangezien er (vaak) geen taaldocent aanwezig is bij modulelessen. Zij gaf het advies mee te gaan in de behoefte van de docenten en studenten die uit de verzamelde gegevens naar voren zijn gekomen. Volgens haar zou het waardevol zijn de inhoud uit de modules Hospitality in te zetten om de inhoud van de lessen Duits te verrijken.

Expert M.O. gaf aan dat hij vanuit verschillende hoeken de vraag krijgt hoe de talen een plek kunnen krijgen binnen het modulair onderwijs. Zelf had hij hier nog geen kant en klare oplossing voor liggen. Hij bevestigde, wat D.D. en de docenten ook benoemden, de kans is groot dat de gewenste resultaten niet behaald worden wanneer de inhoud van de talen opgenomen wordt in modules. Hiermee komen volgens hem zowel de doelen uit de modules als de doelen uit de talen in het geding. Hij gaf mee, dat wanneer de inhoud vanuit een taal, opgenomen wordt in een module, de colleges voor een module verlengt moeten worden en de taaldocent hierbij aanwezig moet zijn.

Ook M.O. zag op dit moment de genest vorm van onderwijs, waarbij inhoud vanuit de modules Hospitality geïntegreerd wordt binnen de generieke lessen van Duits als geschikte vorm van vakintegratie. Hij noemde dat dit een stap kan zijn, om op door te bouwen in de toekomst. M.O. vertelde dat bij het huidige onderwijs omzetten naar volledig modulair onderwijs het van belang is in kleine stappen te werk te gaan. Dit omdat er op deze wijze draagvlak bij het volledige onderwijsteam gecreëerd kan worden. Bovendien ontstaat er op deze wijze geen grote kloof tussen het onderwijs van studenten die net starten aan de opleiding en studenten die bijna afstuderen.

9.4.4 Belangrijke overeenkomsten uit verzamelde gegevens

- De docent Duits moet aanwezig zijn ter ondersteuning wanneer er aan spreek- en gespreksvaardigheid Duits wordt gewerkt.
- Genest onderwijs, de vorm waarbij binnen een vak- of module de inhoud en/of vaardigheden vanuit een ander vak (of module) worden aangesproken (Agasi et al., 2021), kan het huidige onderwijs versterken.
- Voor het beroepsproduct is het van belang dat het product bijdraagt aan het verrijken van spreek- en gespreksvaardigheid Duits door gebruik te maken van de inhoud vanuit de modules Hospitality.